

Preskúmanie č. 03

SK

Reakcia EÚ na štátnom riadení investičnú stratégiu Číny



EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

2020

Obsah

	Body
Poznámka k pandémie COVID-19	
Zhrnutie	I–VII
1. Úvod	01–05
2. Rozsah a prístup k preskúmaniu	06–07
3. Štátom riadená investičná stratégia Číny	08–28
Opis stratégie Going Global	08–16
Prehľad čínskych investícií v EÚ	17–28
Obmedzenia zahraničných investícií v EÚ	18–20
Objem investícií z Číny v EÚ	21–26
Odvetvia investícií	27–28
4. Prehľad rizík a príležitostí pre EÚ podľa EDA	29–32
5. Reakcia EÚ na investičnú stratégiu Číny	33–67
Opatrenia EÚ týkajúce sa riadenia	33–35
Inštitucionálna reakcia EÚ	36–56
Proces rozvoja kľúčových strategických dokumentov	36–43
Zosúladenie reakcie s rizikami a príležitosťami pre EÚ	44–46
Vykonávanie stratégie	47–51
Monitorovanie, podávanie správ a hodnotenie stratégie	52–56
Reakcia členských štátov	57–67
6. Záverečné poznámky a výzvy	68–83

Prílohy

Príloha I – Skupina odborníkov

Príloha II – Vymedzenie, ciele, investície a financovanie iniciatívy BRI

Príloha III – Obmedzenia štatistík PZI

Príloha IV – Prehľad čínskych investícií v EÚ: PZI (stav)

Príloha V – Prehľad čínskych investícií v EÚ: zahraničné vlastníctvo

Príloha VI – Prehľad rizík a príležitostí vyplývajúcich z investičnej stratégie Číny pre EÚ podľa Európskeho dvora audítorov

Príloha VII – Opatrenia vyplývajúce zo stratégie EÚ voči Číne

Príloha VIII – Oblasti reakcie EÚ na investičnú stratégiu Číny a prispôsobenie sa rizikám a príležitostiam, ktoré Čína predstavuje

Akronymy a skratky

Slovník

Tím EDA

Poznámka k pandémie COVID-19

Prácu na tomto preskúmaní sme ukončili pred vypuknutím ochorenia COVID-19, a v tejto správe sa preto nijako nezohľadňuje politický vývoj ani iné zmeny, ktoré nastali v reakcii na pandémie.

O tomto preskúmaní:

Od 80. rokov 20. storočia sa v Číne realizuje tzv. štátom riadená investičná stratégia, ktorá má umožniť silné hospodárstvo založené na vývoze. Skúmali sme, ako na túto stratégiu reaguje EÚ.

V priebehu nášho preskúmania sa ukázalo, že je ťažké získať úplné a aktuálne údaje, a vytvoriť si tak prehľad o investíciách, ktoré sú súčasťou investičnej stratégie Číny v EÚ. Navyše sme nenašli žiadnu formalizovanú komplexnú analýzu rizík a príležitostí pre EÚ. Úlohou do budúcnosti bude zlepšiť formulovanie, vykonávanie, monitorovanie, vykazovanie a hodnotenie stratégie vzťahov medzi EÚ a Čínou. Ďalšou výzvou bude koordinácia reakcie inštitúcií a členských štátov EÚ prostredníctvom podpory výmeny informácií.

Zhrnutie

I Za posledné dve desaťročia sa z Číny stal významný ekonomický aktér na medzinárodnej scéne. Od 80. rokov 20. storočia sa v Číne realizuje tzv. štátom riadená investičná stratégia, ktorá má umožniť silné hospodárstvo založené na vývoze. Iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta a Made in China 2025 sú najvýznamnejšie čínske investičné stratégie pre hospodársky rast a zameriavajú sa na zvýšenie vplyvu Číny v zahraničí vrátane EÚ a jej jednotlivých členských štátov.

II Domnievame sa, že je čas vykonať preskúmanie reakcie EÚ na štátom riadenú investičnú stratégiu Číny z nášho pohľadu externého audítora, keďže vzhľadom na rastúci význam Číny ako ekonomického aktéra prináša táto stratégia pre EÚ určité výzvy. Súčasťou tejto čínskej investičnej stratégie sú najmä štátne podniky, ktoré využívajú čínske verejné financovanie. Podľa pravidiel EÚ by sa takéto subvencie, ak ich poskytujú členské štáty, považovali za štátnu pomoc. Tento rozdiel v zaobchádzaní sťažuje EÚ dosiahnutie rovnakých podmienok v porovnaní s Čínou.

III Toto nie je audit, ale preskúmanie verejne dostupných informácií vyplývajúcich zo štúdií, článkov a akademických publikácií zhromaždených osobitne na tento účel. V našom preskúmaní poskytujeme prehľad o investičnej stratégii Číny a zostavujeme výzvy (riziká a príležitosti), ktoré táto stratégia predstavuje pre EÚ. Pozreli sme sa na reakciu EÚ na investičnú stratégiu Číny, ktorá pozostávala z iniciatív prijatých inštitúciami EÚ, ako aj z jednotlivých reakcií členských štátov voči Číne.

IV V priebehu nášho preskúmania sa ukázalo, že je ťažké získať úplné a aktuálne údaje, a vytvoriť si tak prehľad o investíciách, ktoré sú súčasťou investičnej stratégie Číny v EÚ. Navyše sme nenašli žiadnu formalizovanú komplexnú analýzu rizík a príležitostí pre EÚ. Činnosti v posledných troch kľúčových strategických dokumentoch medzi EÚ a Čínou pokrývajú takmer všetky riziká a príležitosti, s výnimkou troch rizík.

V Právomoci v oblastiach politiky, ktoré súvisia s reakciou EÚ na investičnú stratégiu Číny, vykonáva EÚ aj členské štáty. Skutočnosť, že svoje právomoci vykonáva EÚ i členské štáty, znamená, že v oblastiach politiky, v ktorých by zosúladený postup EÚ mohol byť výhodou, rozhoduje viac subjektov (napr. inštitúcie EÚ a vlády členských štátov), ktoré môžu mať rozdielne názory a prístup. To môže komplikovať včasné a koordinované riešenie výziev, ktorým čelí EÚ ako celok.

VI Rôzne zdroje nás informovali, že členské štáty často rokujú s Čínou dvojstranne v súlade s vlastnými vnútroštátnymi záujmami bez toho, aby vždy informovali Komisiu alebo s ňou v prípade potreby koordinovali svoje kroky. V niektorých oblastiach je preto pre inštitúcie EÚ a členské štáty ťažké reagovať koordinovane.

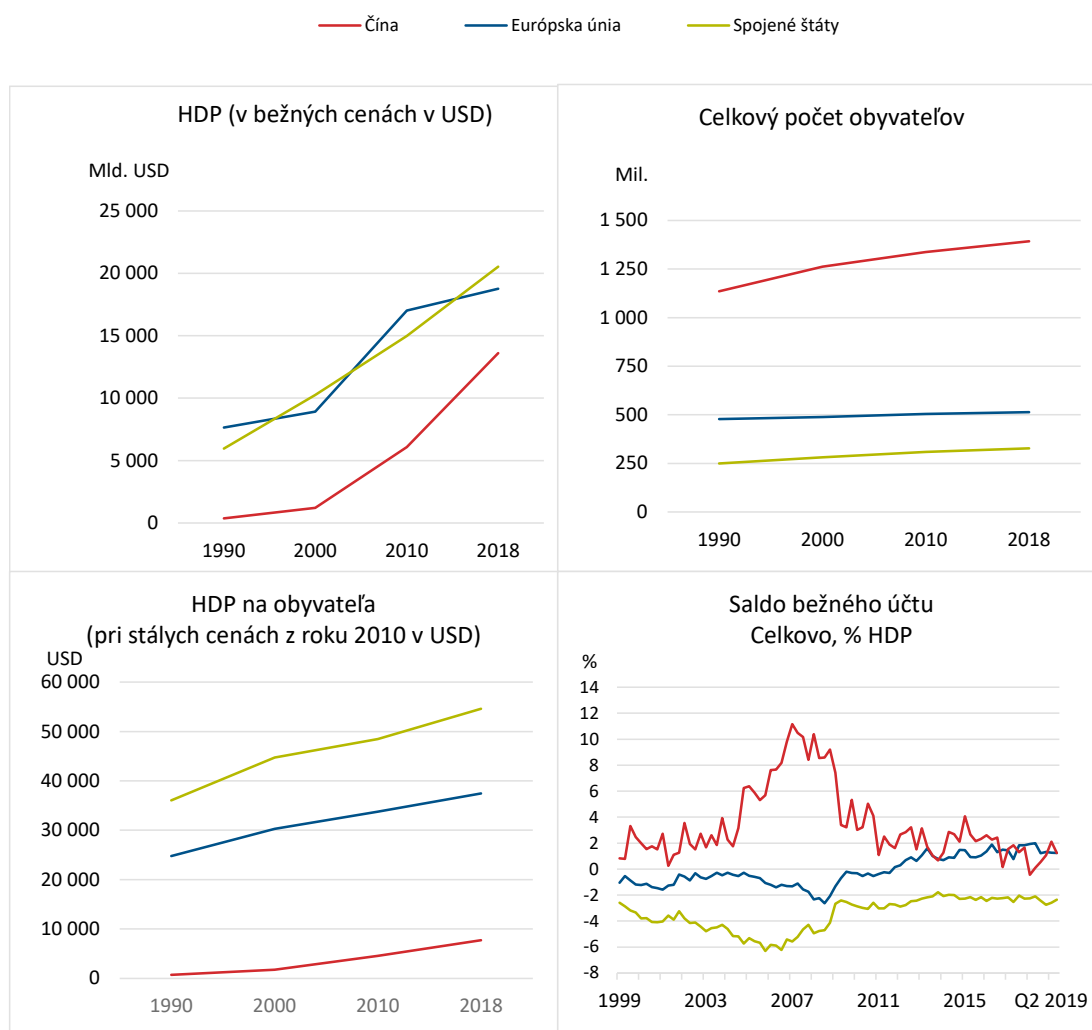
VII Upozorňujeme na výzvy v súvislosti s rizikami, ktoré sme odhalili. Diskutovali sme o nich s útvarmi Komisie a Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a v prípade potreby sme zahrnuli odkazy na ich názory na to:

- 1) ako zabezpečiť úplnejšie a aktuálnejšie údaje a štatistické údaje o investíciách, ktoré sú súčasťou čínskej investičnej stratégie v EÚ, s cieľom pomôcť lepšej informovanosti pri tvorbe politiky voči Číne;
- 2) ako vykonať formalizovanú, komplexnú a aktuálnu analýzu rizík a príležitostí pre EÚ s cieľom pomôcť riešiť celú škálu výziev, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia,
- 3) ako zlepšiť vykonávanie 74 opatrení stanovených v stratégii vzťahov EÚ – Čína, predovšetkým tých, ktoré podporujú reciprocitu a predchádzajú narúšajúcim účinkom na vnútorný trh EÚ, a ako riešiť tieto riziká;
- 4) ako umožniť orgánom EÚ s rozhodovacími právomocami, aby lepšie stanovili a sledovali stratégiu vzťahov EÚ – Čína, a to vykonaním predbežného posúdenia finančných zdrojov EÚ potrebných na vykonanie opatrení tejto stratégie v budúcnosti s vyčlenením týchto financií a prehľadom súvisiacich výdavkov;
- 5) ako sa ubezpečiť, že sa výzvy, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia, riešia posilnením merania výkonnosti a opatreniami na monitorovanie, podávanie správ a hodnotenie v súvislosti so stratégiou vzťahov EÚ – Čína;
- 6) ako lepšie koordinovať reakciu inštitúcií EÚ a členských štátov podporou výmeny informácií medzi nimi o spolupráci EÚ – Čína.

1. Úvod

01 Za posledné dve desaťročia sa z Číny stal na medzinárodnej scéne **významný ekonomický hráč**. To jej umožnilo stať sa dôležitým **globálnym geopolitickým aktérom** (pozri *ilustráciu 1*). EÚ je najväčším obchodným partnerom Číny, zatiaľ čo Čína je druhým najväčším obchodným partnerom EÚ.

Ilustrácia 1 – Demografické a ekonomické údaje niektorých veľkých krajín



Zdroj: Svetová banka, „HDP (v bežných cenách v USD)“; „HDP na obyvateľa (pri stálych cenách z roku 2010 v USD)“; „Celkový počet obyvateľov“; „Saldo bežného účtu (v % HDP)“, ukazovatele svetového rozvoja, skupina Svetovej banky a Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), štatistické údaje.

02 Čínske hospodárske a obchodné politiky sa vyznačujú niekoľkými rozvojovými stratégiami, v ktorých **štátom riadené investície** umožnili Číne, aby sa z hospodárskeho hľadiska stala globálnym hráčom. Tieto investície povzbudzujú čínske podniky, aby investovali v zahraničí, najmä do **strategických sektorov** (napr. energetika, telekomunikácie a železničné systémy), pričom **štátom vlastnené podniky** využívajú čínske verejné financovanie. To môže narušiť hospodársku súťaž najmä na vnútornom trhu EÚ, pretože čínske štátne podniky nepodliehajú pravidlám EÚ o štátnej pomoci. EÚ je odhodlaná zabezpečiť rovnaké podmienky pre spoločnosti EÚ, ktoré musia konkurovať čínskym spoločnostiam.

03 Iniciatíva **Jedno pásmo, jedna cesta (BRI)** je najvýznamnejšou investičnou stratégiou Číny pre hospodársky rast. Jedným zo sledovaných politických cieľov je zvýšenie vplyvu Číny v zahraničí, a to aj v EÚ a v jednotlivých členských štátoch. Iniciatíva BRI podporuje geostrategické ambície Číny expandovať globálne, a to udržiavaním domáceho rastu, rozvíjaním regionálnej a globálnej prepojenosti, zavádzaním čínskych noriem v menej rozvinutých krajinách a poskytovaním ďalšieho uľahčenia obchodu medzi trhmi pozdĺž iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta.

04 Čínskej investičnej stratégii sa od medzinárodného spoločenstva dostalo **chvály i kritiky**. Na jednej strane môžu mať hospodárske plody stratégie pozitívne účinky na európske aj svetové hospodárstva, a to napríklad na podporu rastu a zamestnanosti. Okrem toho stojí za nevídaným rastom Číny a za úspešnými plánmi na odstránenie chudoby skutočnosť, že sa viac ako 850 miliónov Číňanov vymanilo z chudoby, pričom miera chudoby klesla z 88,3 % v roku 1981 na 1,9 % v roku 2013¹. Na druhej strane sa v EÚ objavili obavy týkajúce sa závislosti od čínskych investícií v strategických odvetviach, ich koncentrácie v citlivých alebo strategicky dôležitých odvetviach a nereciprocite prístupu na európsky jednotný trh².

¹ *China systematic country diagnostic, towards a more inclusive and sustainable development* (Čínska systematická diagnostika krajiny smerom k inkluzívnejšiemu a udržateľnejšiemu rozvoju), skupina Svetovej banky, správa č. 113092-CN, 2017.

² Hanemann, T. & Huotari, M., *EU-China FDI: Working towards reciprocity in investment relations*, Rhodium Group a Mercator Institute for China Studies (PZI medzi EÚ a Čínou: práca na reciprocite v investičných vzťahoch), MERICS, 17. augusta 2018.

05 Ako externý audítor EÚ má Európsky dvor audítorov (EDA) jedinečný pohľad na politiky, iniciatívy a financie EÚ. Domnievame sa, že vhodná doba vyhodnotiť reakciu EÚ na **štátom riadenú investičnú stratégiu Číny** (ďalej len „investičná stratégia Číny“), ktorá vzhľadom na rastúci ekonomický význam Číny prináša pre EÚ výzvy, ktoré sme načrtli v predchádzajúcej časti správy. **Reakciu EÚ na investičnú stratégiu Číny** tvoria iniciatívy realizované inštitúciami EÚ, ako aj individuálne opatrenia členských štátov voči Číne. EÚ si za hlavnú zásadu stanovila, že angažovanosť EÚ s Čínou by mala byť zásadová, praktická a pragmatická a mala by byť v súlade s jej záujmami a hodnotami³.

³ Európska komisia, VP/PK, EÚ – Čína: strategická vízia, spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Európskej rade a Rade, JOIN(2019) 5 final, Štrasburg, 12. marca 2019, s. 1.

2. Rozsah a prístup k preskúmaniu

06 Pozreli sme sa na **reakciu EÚ na investičnú stratégiu Číny**. Túto reakciu považujeme za zhrnutie iniciatív prijatých inštitúciami EÚ, ako aj individuálnych reakcií členských štátov voči Číne. V našom preskúmaní poskytujeme prehľad o investičnej stratégii Číny a zostavujeme výzvy (riziká a príležitosti), ktoré táto stratégia predstavuje pre inštitúcie EÚ a členské štáty. Ďalej opisujeme, ako inštitúcie EÚ:

- o vypracovali stratégiu vzťahov EÚ – Čína,
- o zosúladili túto stratégiu s cieľom reagovať na výzvy,
- o vykonávali, monitorovali, podávali správy o tejto stratégii a hodnotili ju.

Ďalej opisujeme, ako členské štáty reagovali na investičnú stratégiu Číny. Napokon uvádzame záverečné poznámky, v ktorých určujeme kľúčové budúce výzvy pre EÚ.

07 Nejde o audit, ale o **preskúmanie** verejne dostupných informácií vyplývajúcich zo štúdií, článkov a akademických publikácií zhromaždených osobitne na tento účel do marca 2020. O tomto preskúmaní boli informované aj útvary Komisie a Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ), ktoré robili rozhovory so svojimi zamestnancami a konzultovali s **odborníkmi** v tejto oblasti (pozri [prílohu I](#)).

3. Štátom riadená investičná stratégia Číny

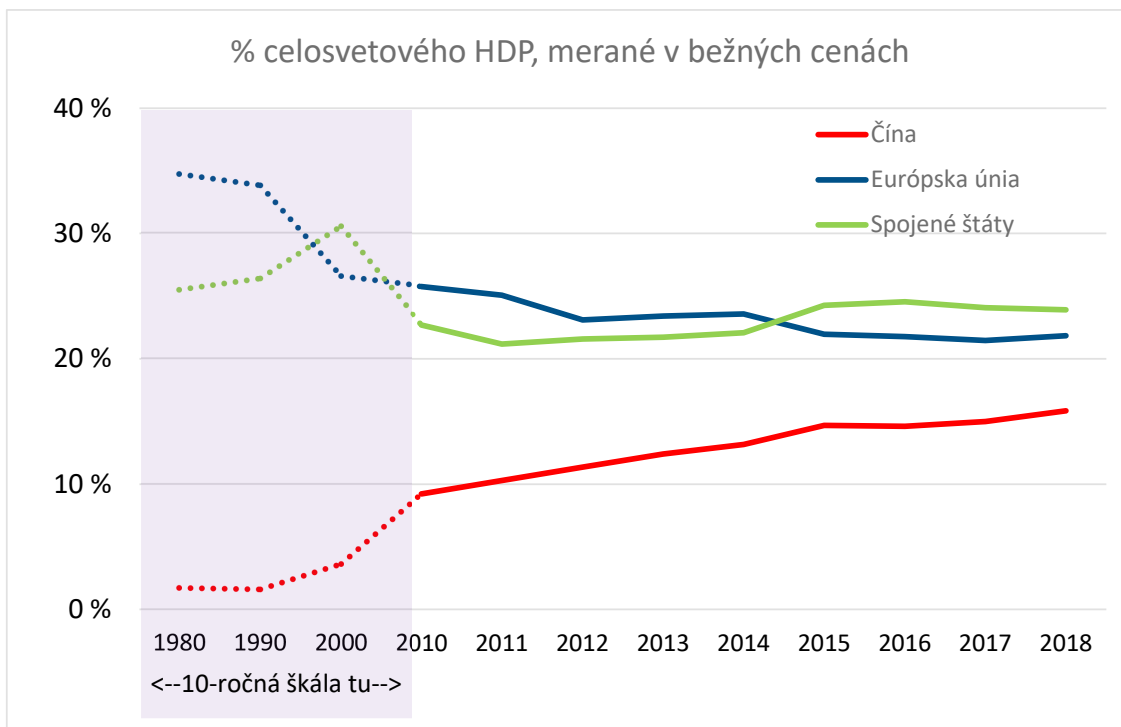
Opis stratégie Going Global

08 Od 80. rokov 20. storočia sa Čína rozrástla na globálnu ekonomiku a v tejto rastovej trajektórii chce pokračovať. Jej podiel na globálnom hrubom domácom produkte (HDP) sa zvýšil z menej ako 3 % v roku 1980 na 16 % v roku 2018 (pozri [ilustráciu 2](#)). Hlavnou silou tohto rastu je globálna **stratégia Going Global**, ktorá sa objavila v roku 1999, dva roky pred vstupom Číny do Svetovej obchodnej organizácie (WTO). *Stratégia Going Global* sa zameriavala najmä na dovoz ropných zdrojov a iných surovín, aby sa uľahčila ekonomika s vysokým podielom práce, zatiaľ čo výroba tovaru s nízkou pridanou hodnotou (ťažký priemysel, napríklad železo, oceľ a základné stroje)⁴ sa sústredila na vývoz prevažne do celého sveta. Medzinárodný menový fond (MMF) v roku 2018 predpovedal, že nominálny HDP Číny by mohol do roku 2030 predbehnúť USA ako najväčšiu ekonomiku na svete⁵.

⁴ Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, *Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape* (Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta v globálnom obchodnom, investičnom a finančnom prostredí), *OECD Business and Finance Outlook 2018* (Výhľad OECD v oblasti podnikania a financií na rok 2018), OECD publishing, Paríž, 2018, s. 24.

⁵ Medzinárodný menový fond, *People's Republic of China 2018 Article IV Consultation* (Čínska ľudová republika v roku 2018, konzultácia podľa článku IV), tlačová správa; správa útvarov; vyhlásenie útvarov a vyhlásenie výkonného riaditeľa pre Čínsku ľudovú republiku, správa o krajine č. 18/240, MMF, júl 2018, s. 1.

Ilustrácia 2 – Percentuálny podiel svetového HDP (v bežných cenách v USD)

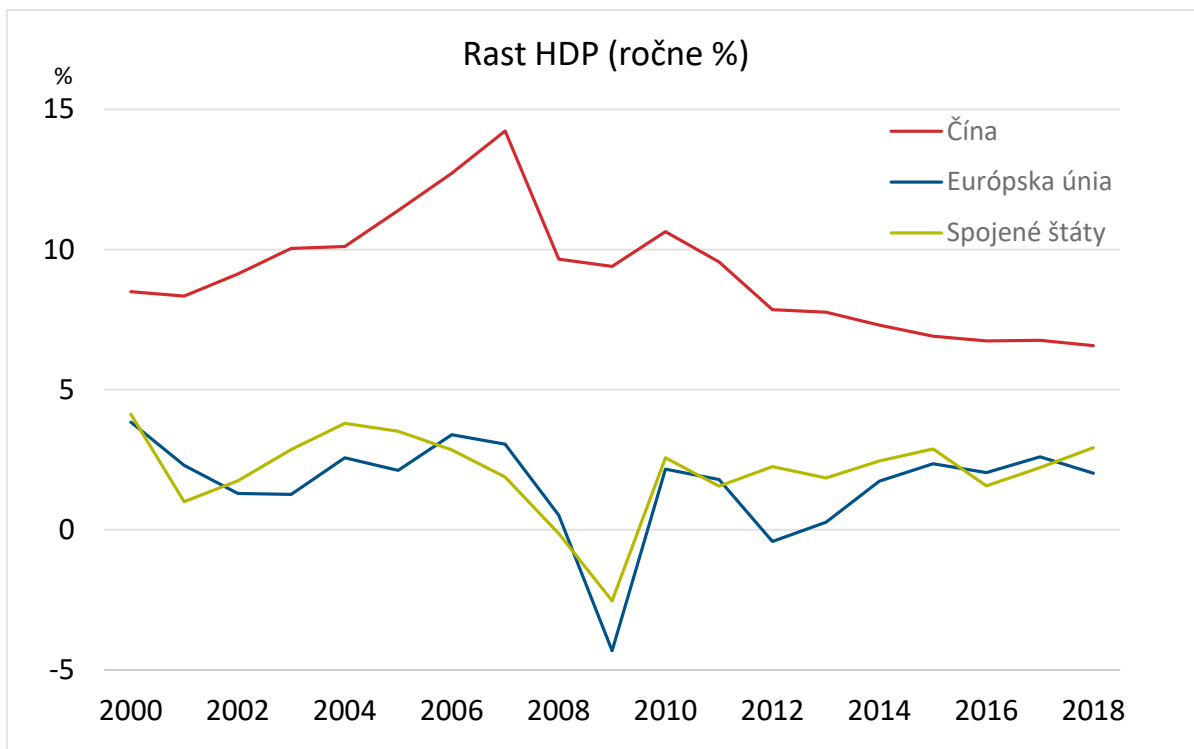


Zdroj: GDP (Current US\$) (HDP (v bežných cenách v USD)), databáza údajov – ukazovatele svetového rozvoja, skupina Svetovej banky. Naposledy aktualizované 9. 4. 2020.

09 Do roku 2008 mala Čína konzistentne **vysoké ročné miery rastu HDP**. Po finančnej kríze v roku 2008 sa táto miera spomalila (pozri *ilustráciu 3*), najmä v dôsledku zníženého vývozu tovaru s nízkou pridanou hodnotou. Čína stále zaznamenáva výrazný medziročný rast, keď HDP v roku 2018 vzrástol o 6,6 % v porovnaní s EÚ, ktorá v tom roku zaznamenala rast HDP 2,0 %⁶. V poslednom desaťročí sa *stratégia Going Global* posunula smerom k hospodárstvu, ktoré sa viac zameriava na výrobu tovaru s vysokou pridanou hodnotou, vrátane rozširovania infraštruktúry na posilnenie regionálneho a medzinárodného obchodu.

⁶ Svetová banka, *GDP growth (annual %)* (Rast HDP (% ročne)), ukazovatele svetového rozvoja, skupina Svetovej banky.

Ilustrácia 3 – Rast HDP, vyjadrený v ročných percentuálnych zmenách od roku 2001 do roku 2018



Zdroj: Svetová banka, *GDP growth (annual %)* (Rast HDP (% ročne)), Ukazovatele svetového rozvoja, skupina Svetovej banky.

10 S cieľom ďalej rozvíjať globálnu konkurencieschopnosť Číny boli sformulované dve hlavné stratégie: stratégia prepojenosti ***Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta***, ktorá sa začala v roku 2013, a priemyselná stratégia ***Made in China 2025***, ktorá sa začala v roku 2015. Tieto iniciatívy vymedzujeme ako **štátom riadenú investičnú stratégiu Číny**, ktorá podporuje a finančne nabáda čínske štátom vlastnené podniky a súkromné spoločnosti, aby investovali do strategických sektorov v zahraničí.

11 V poslednom desaťročí sa Čína viac zapájala do oblasti prepojenosti prostredníctvom *iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta* (BRI), ktorá je **dlhodobou zastrešujúcou stratégiou** pozostávajúcou z množstva investičných projektov zameraných najmä na budovanie dopravnej a energetickej infraštruktúry, posilnenie obchodu a rozvoj digitálnych sietí. Investície do digitálnej ekonomiky a rozvoja založeného na inováciách sú prioritnými oblasťami BRI⁷.

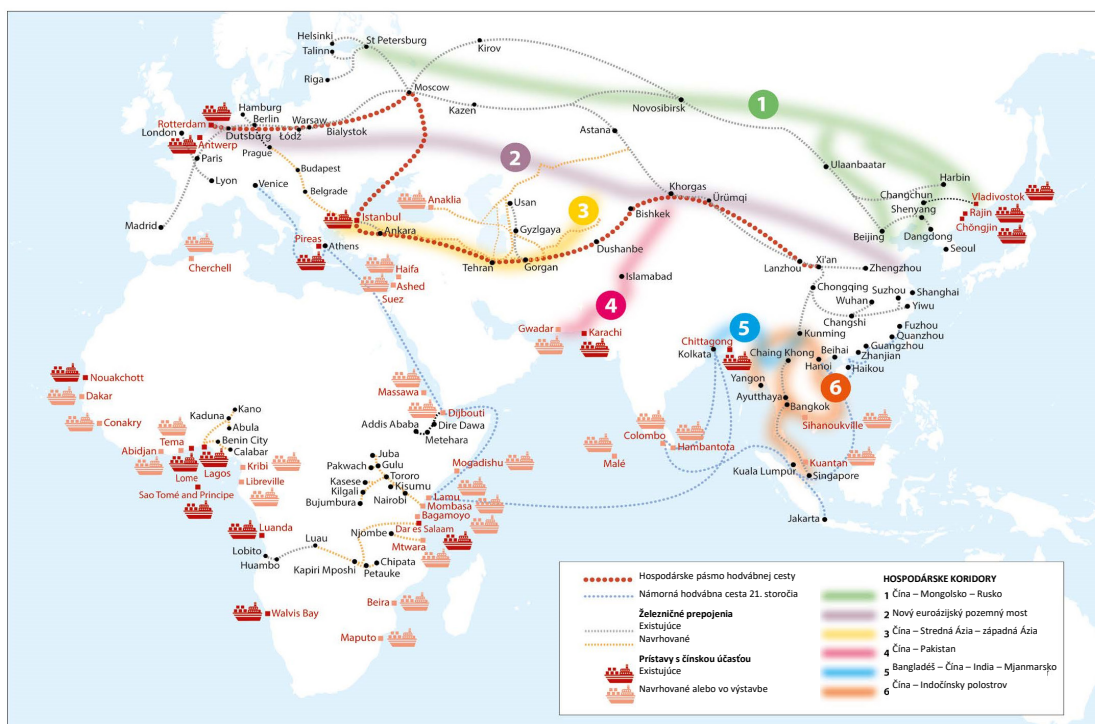
12 V roku 2013 Čína spustila iniciatívu BRI, ako sa dnes nazýva **hospodárske pásmo hodvábanej cesty** a **námorná hodvábná cesta**, aby podporila regionálny hospodársky rast. *Ilustrácia 4* zobrazuje geografické rozšírenie BRI cez tzv. hospodárske koridory, ktoré sú špecifickými geografickými oblasťami v rámci krajín, ktorými iniciatíva BRI prechádza, pričom siahajú do viac ako 64 ekonomík a predstavujú viac ako tretinu globálneho HDP a viac ako polovicu svetovej populácie⁸. Význam iniciatívy BRI v posledných rokoch vzrástol, čo viedlo k jej začleneniu do stanov Čínskej komunistckej strany v roku 2017 a zabezpečilo stály finančný tok do projektov BRI⁹.

⁷ Xi Jinping Chairs and Addresses the Leaders' Roundtable of the Second Belt and Road Forum for International Cooperation (Si Ťin-pching predsedá a oslovuje okrúhly stôl vedúcich predstaviteľov na druhom fóre o Jednom pásme, jednej ceste pre medzinárodnú spoluprácu (BRF)), druhé fórum o Jednom pásme, jednej ceste pre medzinárodnú spoluprácu, 28. apríla 2019; Eder, Arcesati, Mardell, *Networking the Belt and Road – The future is digital* (Vytváranie sietí pre Jedno pásmo, jednu cestu – budúcnosť je digitálna), Inštitút Mercator pre čínske štúdie, MERICS, 28. augusta 2019.

⁸ Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), *Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape* (Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta v globálnom obchodnom, investičnom a finančnom prostredí), *OECD Business and Finance Outlook 2018* (Výhľad OECD v oblasti podnikania a financií na rok 2018), OECD publishing, Paríž, 2018, s. 9.

⁹ Eder, T., *Mapping the Belt and Road Initiative – This is where we stand* (Mapovanie iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta – tu stojíme), Inštitút Mercator pre čínske štúdie, MERICS, 7. júna 2018.

Ilustrácia 4 – BRI: šesť hospodárskych koridorov



Poznámka: Do BRI bola zahrnutá aj Latinská Amerika¹⁰.

Zdroj: Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), *Belt and Road Initiative in the global trade, investment and finance landscape* (Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta v globálnom obchodnom, investičnom a finančnom prostredí), Výhľad OECD v oblasti podnikania a financií na rok 2018, OECD publishing, Paríž, 2018, s. 11.

13 V *rámčeku 1* sa uvádza príklad čínskych investícií do infraštruktúry pre jeden zo šiestich hospodárskych koridorov.

Rámček 1

Príklad čínskych investícií do infraštruktúry pozdĺž koridoru nového euroázijského pozemného mosta

Cesta Khorgas – Alma-Ata s dĺžkou 305 km pozdĺž koridoru nového euroázijského pozemného mosta sa v roku 2018 zmodernizovala z dvojprúdovej na štvorprúdovú diaľnicu. Cesta spája hraničné mesto Khorgas v Číne s mestom Alma-Ata v Kazachstane, jedným z hlavných hospodárskych centier strednej Ázie. Touto cestou sa znížila dĺžka cestovania medzi oboma mestami o 40 % a prepravné náklady klesli z 0,26 USD na 0,24 USD na vozokilometer¹¹.

¹⁰ Teufel Dreyer, J., *The Belt, the Road, and Latin America* (Jedno pásmo, jedna cesta a Latinská Amerika, Výskumný inštitút pre zahraničnú politiku, jún 2019).

¹¹ *Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors* (Hospodárske príležitosti a riziká dopravných koridorov v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta), s. 50 – 51, skupina Svetovej banky, jún 2019.

14 Od spustenia BRI v roku 2013 až po jej plánované dokončenie v roku 2049 sa odhady čínskych investícií v rámci tejto **iniciatívy pohybujú od 1 bilióna USD do 8 biliónov USD**¹². **Táto široká škála odráža obmedzené dostupné údaje o veľkosti a rozsahu iniciatívy.** V *prílohe II* sa uvádza prehľad vymedzenia, cieľov, investícií a financovania BRI.

15 Pokiaľ ide o čínske investície v EÚ, nie je vždy možné kvalifikovať tieto projekty ako projekty súvisiace s BRI. **Neexistuje verejne dostupný zoznam oficiálnych projektov BRI** ani príspevky členských štátov pre finančné inštitúcie zapojené do BRI, ako je Ázijská rozvojová banka (ADB) a Ázijská banka pre investície do infraštruktúry (AIIB). Projekty BRI sú financované najmä čínskymi štátom vlastnenými podnikmi vrátane bánk pre opatrenia vo vlastníctve štátu a komerčných bánk (pozri *ilustráciu 12 v prílohe II*), ktoré využívajú čínske verejné financovanie. Podľa pravidiel EÚ by sa takéto subvencie, ak ich poskytuje členský štát, považovali za štátnu pomoc. Tento rozdiel v zaobchádzaní môže narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu EÚ a sťažuje dosiahnutie **rovnakých podmienok medzi Čínou a EÚ**¹³. Útvary Komisie a ESVČ upozornili, že v júni 2020 bola uverejnená Biela kniha o zahraničných subvenciách na jednotnom trhu, ktorá túto otázku čiastočne rieši¹⁴. Tento dokument bol uverejnený po skončení obdobia nášho preskúmania. Okrem toho existuje riziko, že pri vykonávaní týchto projektov nebudú dostatočne dodržané¹⁵ environmentálne, sociálne normy a normy riadenia. **BRI je komplexná iniciatíva, ktorá sa neprestajne vyvíja, čo z nej robí tzv. pohyblivý cieľ pre tvorcov politiky EÚ.**

Hillman, J., *How Big is China's Belt and Road? (Aké veľké je čínske Jedno pásmo, jedna cesta?)*, Centrum pre strategické a medzinárodné štúdie, apríl 2018.

¹³ Obchodná komora Európskej únie v Číne, *The Road Less Travelled: European Involvement in China's Belt and Road Initiative* (Menej precestovaná cesta: Európske zapojenie do čínskej iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta), 2020, s. 2.

¹⁴ Európska komisia, (2020) Biela kniha o vytvorení rovnakých podmienok v oblasti zahraničných subvencií, Brusel, 17.6.2020, COM(2020) 253 final.

¹⁵ *Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors* (Ekonomická iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta – Príležitosti a riziká dopravných koridorov), s. 111 – 112, skupina Svetovej banky.

16 V roku 2015 bola priemyselná stratégia *Made in China 2025 (MIC 2025)* zavedená ako desaťročná politika a predstavovala posun k ekonomike zameranej viac na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, domácu spotrebu a vývoz. To ukázalo ambíciu Číny stať sa globálnou technologickou silou. Aj keď je ťažké túto stratégiu oceniť z dôvodu použitia rôznych finančných nástrojov, Inštitút Mercator pre čínske štúdie (MERICS) uviedol, že viac ako 1 800 štátnych priemyselných investičných fondov súvisiacich s touto stratégiou predsavuje celkovo približne 3 bilióny CNY¹⁶ (390 mld. EUR).

Prehľad čínskych investícií v EÚ

17 Nie je možné poskytnúť presný celkový obraz o čínskych investíciách v EÚ týkajúcich sa čínskej štátom riadenej investičnej stratégie (t. j. BRI a MIC 2025) z dôvodu obmedzenej dostupnosti verejných informácií (pozri body 15 a 16). Preto poskytujeme údaje o celkových čínskych zahraničných investíciách v EÚ na poskytnutie analýzy na vysokej úrovni. V posledných rokoch sme preskúmali celkové **priame zahraničné investície (PZI)** (rámček 2) z Číny (vrátane Hongkongu) do EÚ.

Rámček 2

Priame zahraničné investície (PZI)

PZI sú vymedzené Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) ako kategória investícií, ktorá odráža cieľ vytvorenia trvalého podielu podnikom so sídlom v jednej ekonomike v podniku, ktorý má sídlo v inej ekonomike než priamy investor.

Dôkazom takéhoto vzťahu je priame alebo nepriame vlastníctvo 10 % alebo viac hlasovacích práv podniku so sídlom v jednej ekonomike investorom so sídlom v inej ekonomike.

Polície PZI (stav) sú hodnota investícií vlastnených na konci roka, ktorá predstavuje akumuláciu čistých PZI získaných v predchádzajúcich rokoch, zatiaľ čo transakcie PZI (toky) merajú hodnotu investičných transakcií počas daného roka.

¹⁶ Zenglein, M. J. a Holzmann, A., *Evolving Made In China 2025: China's industrial policy in the quest for global tech leadership* (Vývoj podľa Made In China 2025: Čínska priemyselná politika v snahe o globálne vedúce postavenie v oblasti technológií), Inštitút Mercator pre čínske štúdie, MERICS, 4. júla 2019, s. 12.

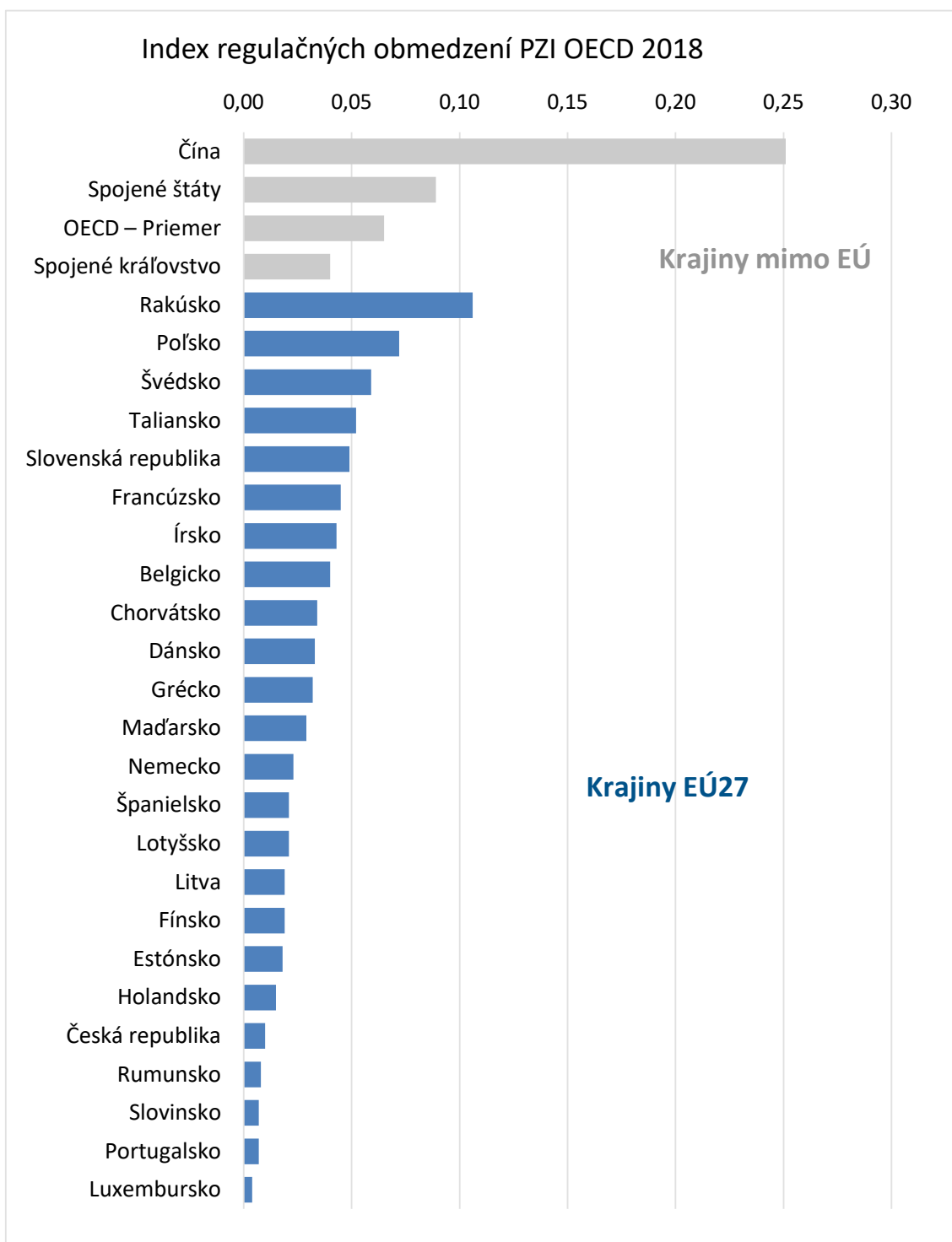
Obmedzenia zahraničných investícií v EÚ

18 Index regulačných obmedzení PZI OECD meria zákonné obmedzenia priamych zahraničných investícií v mnohých krajinách vrátane všetkých krajín OECD a G20. Patria sem štyri hlavné typy obmedzení PZI: obmedzenia zahraničného kapitálu, mechanizmy preverovania alebo schvaľovania, obmedzenia zamestnávania cudzincov ako kľúčového personálu a prevádzkové obmedzenia (t. j. obmedzenia týkajúce sa vytvárania pobočiek a repatriácie kapitálu alebo vlastníctva pôdy).

19 *Ilustrácia 5* ukazuje, ako reštriktívne sú členské štáty EÚ a ďalšie vybrané krajiny (vrátane Číny) voči zahraničným investíciám. Aj keď v rámci EÚ existujú rôzne úrovne obmedzení, celkovo má EÚ veľmi otvorený investičný režim a v porovnaní so zvyškom sveta má len niekoľko obmedzení. EÚ skutočne víta zahraničné investície ako zdroj rastu a zamestnanosti, ktorý spája spoločnosti EÚ s globálnymi hodnotovými reťazcami. EÚ je popredným svetovým miestom určenia PZI. V roku 2017 EÚ predstavovala viac ako tretinu (35 %) stavu prichádzajúcich investícií na svete¹⁷.

¹⁷ Eurostat, *World direct investment patterns* (Štruktúry svetových priamych investícií), júl 2018.

Ilustrácia 5 – Index regulačných obmedzení OECD 2018



Poznámka: Ak je index 0, znamená to, že krajina je otvorená. Hodnota 1 znamená, že krajina je uzavretá. Čím vyššia je hodnota medzi 0 a 1, tým viac sa krajina považuje za uzavretú.

Zdroj: OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index Chart latest year (Tabuľka indexu regulačných obmedzení PZI OECD za posledný rok), OECD. Štat.

20 V porovnaní s EÚ je Čína menej otvorená na investície. Čínsky zahraničný investičný režim vrátane tzv. **negatívnych zoznamov** obmedzuje prístup zahraničných investorov na čínsky trh vo viacerých odvetviach vrátane niekoľkých z tých, ktoré sú v *stratégii MIC 2025*¹⁸ vymedzené ako kľúčové technologické odvetvia. Spoločné výskumné centrum Komisie (JRC) uvádza, že v niektorých odvetviach sú európske podniky nútené zapojiť sa do spoločných podnikov s čínskymi podnikmi a prenášať technológie. Pokiaľ ide o podmienky po vstupe, čínsky právny rámec a nerovnaký prístup na čínsky trh, ako aj vládne financovanie znevýhodňujú európske podniky v porovnaní s ich čínskymi partnermi¹⁹. **Tabuľka 1** poskytuje prehľad odvetvových obmedzení zahraničných investícií v Číne v porovnaní s EÚ.

Tabuľka 1 – Odvetvové obmedzenia zahraničných investícií v Číne v porovnaní s EÚ

Odvetvia	Čínsky investičný režim voči investorom EÚ	Investičný režim EÚ voči čínskym investorom
Prieskum a ťažba ropy a zemného plynu	Iba spoločný podnik	Žiadne obmedzenia
Tlač publikácií	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Výroba automobilov	Max. 50 %	Žiadne obmedzenia
Oprava, konštrukcia a výroba lodí	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Konštrukcia a výroba lietadiel	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Produkcia satelitného televízneho vysielania	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Jadrové elektrárne	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Konštrukcia a prevádzka elektrických sietí	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Konštrukcia a prevádzka železničných sietí	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Konštrukcia a prevádzka civilných letísk	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Telekomunikačné spoločnosti	Len menšina	Žiadne obmedzenia
Banky	Max. 20 %	Žiadne obmedzenia
Poistovne	Max. 50 %	Žiadne obmedzenia

Zdroj: Podľa Holslag, J., *The Silk Road Trap, Medford* (Pasca hodvábnjej cesty, Medford), Polity Press, 2019. Keďže obmedzenia čínskych zahraničných investícií sa pravidelne aktualizujú, informácie uvedené v tejto tabuľke sa môžu podľa týchto aktualizácií zmeniť.

¹⁸ *European Business in China Position Paper 2019/2020* (Pozičný dokument o európskom podnikaní v Číne 2019/2020), pozičný dokument pracovnej skupiny pre investície, Európska obchodná komora v Číne, 29. septembra 2019, s. 99.

¹⁹ Preziosi, N. a kol. (Eds) Dias a kol., *China – Challenges and Prospects from an Industrial and Innovation Powerhouse* (Čína – výzvy a vyhliadky priemyselnej a inovačnej hybnej sily), Spoločné výskumné centrum, Úrad pre publikácie, Luxemburg, 2020.

Objem investícií z Číny v EÚ

21 EÚ monitoruje investície z krajín mimo EÚ (vrátane Číny) prostredníctvom rôznych zdrojov. Hlavnými zdrojmi sú **oficiálne štatistiky** zostavené Európskym štatistickým úradom Komisie (Eurostat) a údaje o investíciách pochádzajúcich zo súkromných zdrojov, ktoré zostavuje Generálne riaditeľstvo (GR) Komisie TRADE a JRC (napr. **databáza zahraničného vlastníctva JRC** Európskej komisie). GR TRADE využíva aj údaje z monitoru investícií medzi EÚ a Čínou, ktorý spravuje organizácia Rhodium Group.

22 Eurostat zverejňuje údaje o stave PZI a o tokoch do členských štátov EÚ a z nich. Údaje sú založené na vyhláseniach týchto členských štátov a štatistických úradov z krajín mimo EÚ²⁰. Tieto štatistiky o PZI **nie sú aktuálne**, keďže sa zverejňujú 12 až 24 mesiacov po danom roku. Okrem toho sú **fragmentované** a **neúplné**, a preto je ťažké o nich získať prehľad. Ukazujú napríklad iba **pôvod** (sídlo) **bezprostredného investora** a nezachytávajú dlhšie investičné reťazce, ako sú investície smerované prostredníctvom účelovo vytvoreného subjektu (SPV) v inej krajine (napr. na daňové účely). Prehľad obmedzení týkajúcich sa pokrytia štatistík PZI je uvedený v [prílohe III](#). Okrem toho existujú problémy týkajúce sa **metodiky, ktorú používa čínske ministerstvo obchodu (MOFCOM) na zostavovanie zverejnených investičných štatistík**²¹.

23 Z nášho preskúmania štatistík Eurostatu vyplýva, že investície Číny v EÚ sa zvýšili, ale zostávajú pomerne nízke. V roku 1995 čínski investori vlastnili iba 0,3 % PZI v EÚ. [Ilustrácia 6](#) ukazuje, ako sa zvýšil podiel Číny na celkových priamych zahraničných investíciách v EÚ v rokoch 1995, 2005 a 2015. **Na konci roku 2018 sa tento podiel zvýšil na 3 %²², t. j. čínske PZI (stav) v EÚ dosiahli 202 mld. EUR.** Finančné centrá s priaznivým daňovým prostredím môžu prilákať vysoké úrovne PZI²³, pričom Luxembursko je **najväčším príjemcom investícií z Číny v EÚ** s 82,5 mld. EUR, za ktorým nasleduje Holandsko. Prehľad čínskych PZI do EÚ je uvedený v [prílohe IV](#).

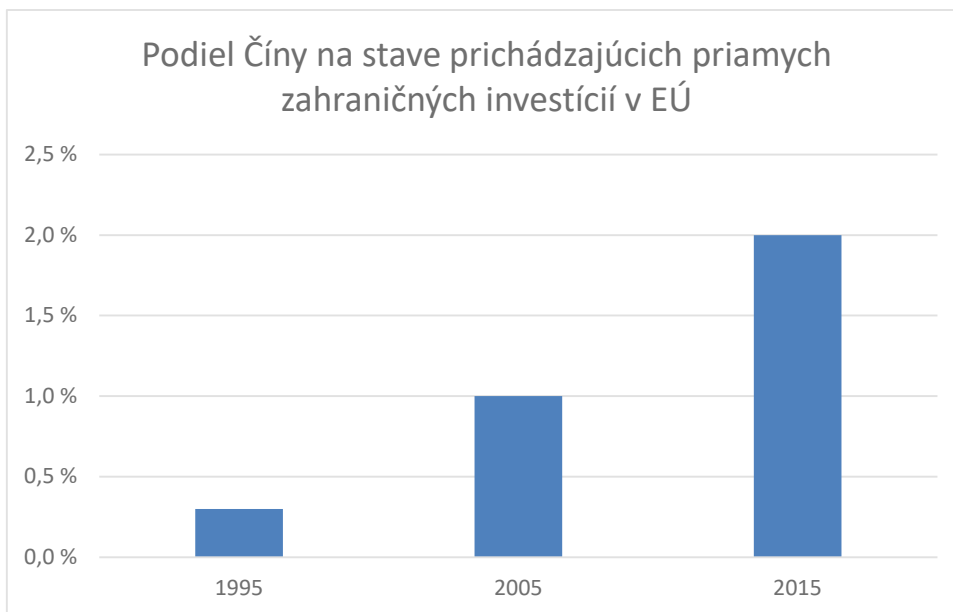
²⁰ Eurostat, databáza, Európska komisia, 2020.

²¹ Freeman, D., *China's Outward Direct Investment in the EU: Challenges of Rapid Change* (Priame zahraničné investície Číny v EÚ: výzvy rýchlej zmeny), EU-China Observer, 2015.

²² Eurostat, stav priamych zahraničných investícií na konci roka 2018, marec 2020.

²³ *The Rise of Phantom Investments* (Vzostup fantómových investícií), MMF, september 2019.

Ilustrácia 6 – Zvýšenie celkového podielu čínskych PZI (stav) v EÚ v rokoch 1995, 2005 a 2015



Zdroj: Európska komisia, Sprievodný dokument k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Európskej únie, pracovný dokument útvarov Komisie, SWD(2017)/0297 final – 2017/0224(COD), Brusel, 13. september 2017.

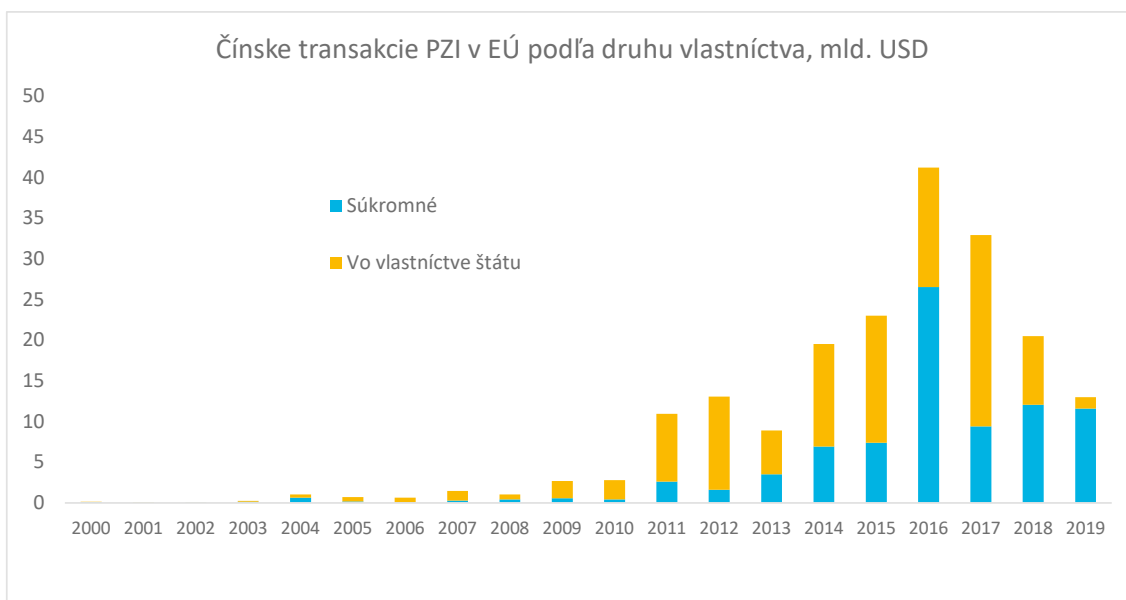
24 V reakcii na obmedzenia oficiálnych štatistík PZI Komisia (GR TRADE) vytvorila novú neverejnú databázu, tzv. databázu zahraničného vlastníctva JRC EK, ktorá využíva **údaje na úrovni firmy** (napr. individuálne súvahy spoločností) na základe zdrojov, ako sú databázy Orbis a Zephyr²⁴. Databáza zahraničného vlastníctva JRC EK zachytáva zahraničné vlastníctvo viac ako 50 % kapitálu nekótovaných spoločností a vlastníctvo najväčšieho akcionára (akcionárov) verejne kótovaných spoločností. Možno to použiť na identifikáciu konečného vlastníka investície a poskytuje podrobnejšiu klasifikáciu odvetví ako štatistika PZI. Podobne ako v prípade otázok o úplnosti štatistík PZI, táto databáza nezahŕňa malé spoločnosti, ktoré sú oslobodené od zverejňovania ich súvah, pričom sa na to finančný leasing spravidla nevzťahuje.

25 Na základe **databázy zahraničného vlastníctva JRC EK** bol celkový objem aktív vrátane priamych zahraničných investícií kontrolovaných čínskymi investormi na konci roka 2017 vo výške 2 114 mld. EUR. To predstavuje 0,89 % z celkového počtu spoločností v EÚ podľa hodnoty a 0,18 % z celkového počtu spoločností v EÚ. Podľa databázy vlastníctva JRC EK je hlavnou prijímajúcou krajinou čínskych investícií Spojené kráľovstvo (UK) s celkovým objemom aktív vo výške 1 772 mld. EUR. Prehľad zahraničného vlastníctva spoločností v EÚ kontrolovaných čínskymi investormi je uvedený v **prílohe V**.

²⁴ Pracovný dokument útvarov Komisie SWD(2019) 108 final.

26 *Ilustrácia 7* ukazuje vývoj čínskych PZI (toky) v priebehu času, a najmä **význam investícií štátom vlastnených podnikov** v porovnaní s investíciami súkromných spoločností. Veľké štátom vlastnené odvetvie je charakteristickým znakom čínskeho hospodárstva.

Ilustrácia 7 – Čínske PZI v EÚ v období 2000 – 2019



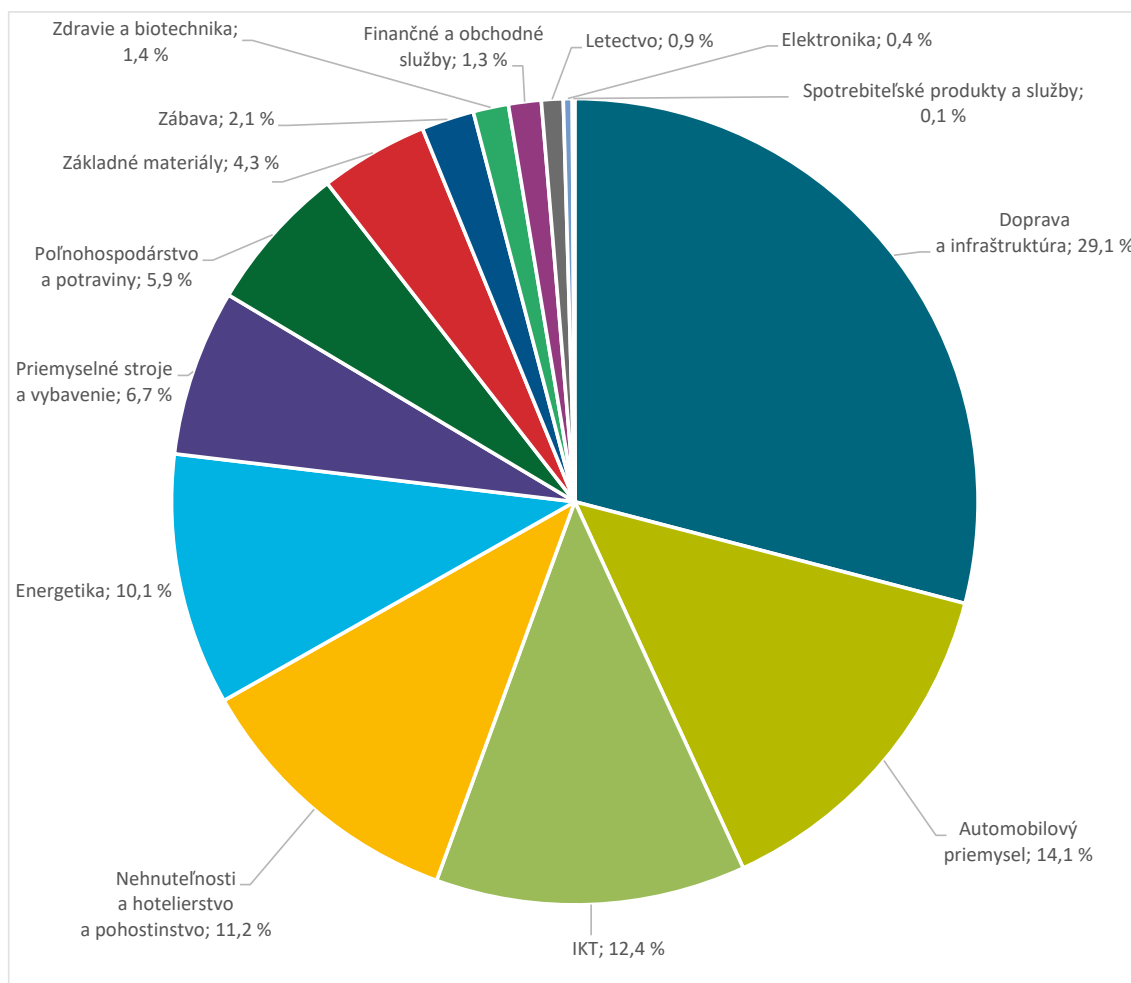
Zdroj: Rhodium Group, 2020.

Odvetvia investícií

27 Medzi odvetvia čínskych PZI v rokoch 2000 až 2019 patria aj **strategicky dôležité oblasti**²⁵, ako sú **doprava a infraštruktúra** (29,1 %), **informačné a komunikačné technológie (IKT)** (12,4 %) a **energetika** (10,1 %), ako aj **automobilový priemysel** (14,1 %) a **nehnuteľnosti a hotelierstvo a pohostinské služby** (11,2 %). *Ilustrácia 8* zobrazuje odvetvové miesto určenia čínskych PZI od roku 2000.

²⁵ Strategické odvetvia a aktíva vymedzené v oznámení Európskej komisie (2017) – Víťame priame zahraničné investície, no chránime si základné záujmy, Brusel, 13.9.2017 COM(2017) 494 final.

Ilustrácia 8 – Čínske transakcie PZI v EÚ zo strany čínskych štátom vlastnených investorov v období rokov 2000 – 2019, podľa odvetvia



Zdroj: Rhodium Group, 2020.

28 Medzi príklady významných akvizícií čínskych investorov v EÚ patria:

- 2012: Energias de Portugal za 3,5 mld. USD. Energetická spoločnosť, Portugalsko.
- 2014: CDP Reti za 2,8 mld. USD. Holdingová spoločnosť, Taliansko.
- 2015: Pirelli za 7,7 mld. USD. Automobilové vybavenie a súčiastky, Taliansko.
- 2017: Logikor za 14 mld. USD. Dopravné služby a logistika, Spojené kráľovstvo²⁶.

²⁶ Cezhraničný monitor (CBM) organizácie Rhodium Group: *People's Republic of China < > European Union Direct Investment* (Čínska ľudová republika < > Priame investície Európskej únie), 1. štvrťrok 2019 Aktualizácia: verejná verzia, New York, 2019.

4. Prehľad rizík a príležitostí pre EÚ podľa EDA

29 Pri navrhovaní, stanovovaní a vykonávaní politických dokumentov týkajúcich sa vzťahov medzi EÚ a Čínou, a konkrétne výziev spojených s investičnou stratégiou Číny, útvary Komisie a ESVČ určujú a posudzujú príslušné riziká a príležitosti. Podľa uvedených útvarov je toto prebiehajúce posúdenie založené na informáciách z rôznych zdrojov vrátane iných útvarov EÚ, členských štátov, tretích krajín a odborníkov, ktorí pôsobia v rôznych oblastiach politiky. Nenašli sme však žiadnu **formalizovanú komplexnú analýzu rizík a príležitostí**, ktoré **pre EÚ** predstavuje investičná stratégia Číny.

30 V rámci preskúmania sme preto zostavili vlastný zoznam rizík a príležitostí investičnej stratégie Číny na základe verejne dostupných informácií a konzultácií s odborníkmi. Pomocou medzinárodného rámca na riadenie rizika²⁷ sme sa zamerali na **riziká a príležitosti a klasifikovali ich podľa typu**, ako je uvedené nižšie. Podrobnejší opis týchto rizík/príležitostí a ich zdrojov uvádzame v **prílohe VI**. Aj keď sa tieto riziká a príležitosti vzťahujú na Čínu, môžu platiť aj pri vzťahoch EÚ s inými krajinami. Niektoré riziká a príležitosti môžu mať na EÚ priamy vplyv, kým iné môžu ovplyvniť politiky EÚ v tretích krajinách.

31 V **tabuľke 2** sa uvádza prehľad rizík vypracovaný Dvorom audítorov. Viac ako polovica rizík má politický alebo hospodársky charakter. Okrem toho existujú aj ďalšie riziká sociálnej, technologickej, právnej a environmentálnej povahy. 18 rizík uvedených v tomto preskúmaní nie je vyčerpávajúcich, nemá rovnakú váhu, pričom niektoré z nich predstavujú pre EÚ ešte väčšiu hrozbu než iné. V **rámčeku 3** zdôrazňujeme príklady rizík.

²⁷ *Integrating with Strategy and Performance* (Integrácia so stratégiou a výkonom), Enterprise Risk Management, Výbor sponzorských organizácií komisie Treadway (COSO), jún 2017.

Tabuľka 2 – Riziká EÚ z hľadiska investičnej stratégie Číny

Typ	Číslo	Prehľad rizík
Politické	R.1	Čínske investície do citlivých/strategických aktív v Európe môžu ovplyvniť bezpečnosť/verejný poriadok
	R.2	Jednotlivé členské štáty, ktoré uzatvárajú memorandá o porozumení (MoP) týkajúce sa spolupráce v oblasti BRI, môžu narušať jednotnosť EÚ
	R.3	Projekty BRI môžu oslabiť strategické vlastníctvo národnej infraštruktúry členských štátov, čo má geopolitické dôsledky
	R.4	Čínske investície rozširujú infraštruktúru cezhraničnej prepojenosti, ktorá sa využíva v rámci nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti/nezákonného obchodovania
Hospodárske	R.5	Nedostatok reciprocity vo vzťahu EÚ – Čína v dôsledku nespravodlivej hospodárskej výhody čínskych spoločností
	R.6	Nedostatočná koordinácia medzi infraštruktúrnymi programami EÚ a Číny, čo môže viesť k medzerám v infraštruktúre pre pripojenie alebo investičným projektom, ktoré konkurujú iným alebo ich duplikujú (*)
	R.7	Čínske štátom vlastnené podniky financujúce nezvládnuteľné dlhy v EÚ a tretích krajinách, čo vedie k neschopnosti splácať dlhy a strate strategickú zábezpeku
	R.8	Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ bola poškodená núteným presunom technológií do Číny
	R.9	Cena dovážaného tovaru EÚ z Číny je nižšia ako výrobné náklady
	R.10	Hospodárstvo EÚ ovplyvňujú negatívne otrasy v jeho dodávateľských reťazcoch s kľúčovými čínskymi dodávateľmi
Sociálne	R.11	Čínske spoločnosti podieľajúce sa na zahraničných investíciách nerešpektujú pracovné/sociálne práva pracovníkov
Technické	R.12	BRI nie je dostatočne v súlade s pravidlami EÚ v oblasti bezpečnosti údajov, a tak je EÚ vystavená kybernetickým útokom
	R.13	Čínska dopravná infraštruktúra nedodržiava normy EÚ/medzinárodné normy, strata pozitívnych účinkov
Právne	R.14	Čínske investície nie sú v súlade s finančnými predpismi EÚ, napr. s predpismi týkajúcimi sa prania špinavých peňazí
	R.15	Projekty infraštruktúry v EÚ sa nepravidelne pridelujú čínskym cenovým ponukám, ktoré sú umelo nízke
	R.16	Výpočet vlastných zdrojov EÚ postihnutých podvodom v oblasti ciel a DPH pri dovoze z Číny
Environmen-tálne	R.17	Čínske spoločnosti nedodržiavajú environmentálne normy alebo normy, ktoré podporujú udržateľnosť, a to ani na úrovni EÚ, ani na medzinárodnej úrovni
	R.18	Verejné zdravie je ovplyvňované zvýšenou prepojenosťou v globalizovanom svete (vrátane čínskych dopravných trás v rámci iniciatívy BRI), ktorá urýchľuje prenos chorôb

Poznámka()*: Útvary Komisie a ESVČ nepovažujú toto riziko vzhľadom na politickú realitu za relevantné a domnievajú sa, že problematika koordinácie infraštruktúry je v rozpore so súčasnou politikou EÚ.

Rámček 3

Príklady rizík, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia pre EÚ

Nadmerná zadlženosť v tretích krajinách a strata strategickej zábezpeky

Na účely vykonávania BRI Čína požičala finančné prostriedky bez dostatočného zohľadnenia dlhodobej udržateľnosti projektov a s malým ohľadom na fiškálnu pozíciu dlžníkov. To prispelo k **nadmernému zadlženiu** v tretích krajinách, ako sú Pakistan, Tadžikistan, Kirgizsko, Srí Lanka, Maldivy a kandidátska krajina na vstup do EÚ Čierna Hora²⁸. Toto riziko by sa mohlo stať skutočnosťou aj v EÚ, ak by sa takýmto spôsobom financovali projekty BRI v členských štátoch

Pri riziku **R.7** existujú príklady infraštruktúry strategického národného významu, ktoré sa používajú ako kolaterál. Medzinárodný prístav Hambantota na Srí Lanke má národný aj strategický význam. V roku 2017 srílanská vláda nebola schopná splácať čínsky úver a prístav bol prepísaný na obchodnú spoločnosť China Merchants Port Holdings na 99-ročný prenájom s platbou 1,12 mld. USD²⁹.

Duševné vlastníctvo a transfer technológií

Mnoho rizík načrtnutých v **tabuľke 2** by malo negatívny vplyv na cieľ zabezpečiť reciprocitu a rovnaké podmienky vo vzťahoch medzi EÚ a Čínou, ak by sa naplnili. Riziko **R.8** uvádza transfer technológie z európskych podnikov do čínskych subjektov. Z prieskumu podnikateľskej dôvery za rok 2019, ktorý uverejnila Európska obchodná komora v Číne, vyplýva, že 20 % respondentov malo pocit, že sú nútení prevádzať technológie s cieľom zachovať prístup na trh v Číne, čo poukazuje na nedostatočnú reciprocitu vo vzťahu medzi EÚ a Čínou³⁰.

Environmentálne normy a zmena klímy

R.17 sa zameriava na riziko, že čínske spoločnosti nerešpektujú environmentálne normy EÚ. Európska zelená dohoda³¹ je pre Európsku komisiu najvyššou prioritou. Jedným z jej cieľov je dosiahnuť nulovú bilanciu emisií skleníkových plynov do roku

²⁸ Hurley, J., Morris, S. a Portelance, G., *Examining the Debt Implications of the Belt and Road Initiative from a Policy Perspective* (Preskúmanie dôsledkov iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta na dlhy z politického hľadiska), Centrum pre globálny rozvoj, politický dokument CGD 121, marec 2018.

²⁹ Ferchen, M. a Perera, A. *Why Unsustainable Chinese Infrastructure Deals Are a Two-Way Street* (Prečo sú neudržateľné dohody o čínskej infraštruktúre obojsmernou cestou), Carnegie-Tsinghua Center for Global Policy, júl 2019; Panda, A. *Sri Lanka Formally Hands Over Hambantota Port to Chinese Firms on 99-Year Lease* (Srí Lanka formálne odovzdáva prístav Hambantota čínskym firmám na 99-ročný prenájom), The Diplomat, december 2017.

³⁰ Prieskum podnikateľskej dôvery za rok 2019, Európska obchodná komora.

³¹ Európska zelená dohoda, COM/2019/640 final.

2050. Napriek vyhláseniu prezentovanému na druhom fóre o medzinárodnej spolupráci v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta v roku 2019 o úsilí zameranom na „otvorenú, ekologickú a čistú spoluprácu“³², iniciatíva BRI pokračuje v realizácii projektov uhoľných elektrární. Jeden takýto projekt financovaný z čínskych úverov sa napríklad plánuje v Bosne a Hercegovine³³, ktorá je potenciálnou kandidátskou krajinou na vstup do EÚ.

Verejné zdravie

Nedávna pandémia COVID-19 ukázala riziko pre verejné zdravie v dôsledku vzájomného prepojenia globalizovaného sveta. Toto riziko ovplyvňuje mnoho krajín na celom svete. Štúdie ukázali, že patogény môžu teraz cestovať ďalej, rýchlejšie a vo väčších objemoch než v minulosti³⁴. Keďže Čína je v súčasnosti popredným poskytovateľom dopravnej infraštruktúry na celom svete, v riziku **R.18** sa zdôrazňuje, ako by nové dopravné trasy pozdĺž BRI mohli predstavovať riziko pre verejné zdravie v EÚ a jej susedstve, pokiaľ nebudú zavedené náležité kontroly a hygienické opatrenia.

32 V *tabuľke 3* sa uvádza prehľad príležitostí vypracovaný Dvorom audítorov. Všetky uvedené **príležitosti** majú politický a hospodársky charakter. Príklady poskytneme v *tabuľke 4*.

³² Hlavný prejav J. E. Si Ťin-pchinga, prezidenta Čínskej ľudovej republiky na slávnostnom otvorení druhého fóra o Jednom pásme, jednej ceste pre medzinárodnú spoluprácu, ministerstvo zahraničných vecí Čínskej ľudovej republiky, Peking, 26. apríla 2019.

³³ Mardell, J., *China's Belt and Road Partners Aren't Fools* (Partneri čínskej iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta nie sú naivní), *Foreign Policy*, máj 2019.

³⁴ Tatem, A.J., Rogers, D.J., Hay, S.I., *Global Transport Networks and Infectious Disease Spread* (Globálne dopravné siete a šírenie infekčných chorôb), *Advances in Parasitology*, Elsevier Public Health Emergency Collection, zv. 62, 2006.

Tabuľka 3 – Príležitosti, ktoré pre EÚ predstavuje investičná stratégia Číny

Typ	Číslo	Prehľad príležitostí
Politické	O.1	Čínske investície v EÚ môžu podporovať spoločné záujmy prostredníctvom silnejších dvojstranných vzťahov
	O.2	Čínske investície prispievajú k mieru a bezpečnosti v susedných/rozvojových krajinách EÚ
Hospodárske	O.3	Angažovanosť EÚ a Číny zvyšuje medzinárodné úverové kapacity a uľahčuje hospodársky rast
	O.4	Čínske investície do susedných/rozvojových krajín EÚ zvyšujú dosahovanie cieľov EÚ a zlepšujú hospodársky rast
	O.5	Euro posilňuje vďaka tomu, že čínske devízové rezervy sa konvertujú s cieľom získať aktíva denominované v eurách
	O.6	BRI rozširuje obchod zlepšením prepojenosti a znížením obchodných nákladov v EÚ a ďalších krajinách
	O.7	BRI poskytuje ďalší rozvoj (komerčnej) železnice ako alternatívy námornej aj leteckej dopravy v EÚ
	O.8	BRI opätovne vyváži prepravné toky smerujúce do EÚ a prichádzajúce z EÚ
	O.9	BRI poskytuje stimul na zefektívnenie colných režimov s cieľom zlepšiť prepojenosť
	O.10	Spoločnosti EÚ budujú dopravnú infraštruktúru v Strednej Ázii s možným zdieľaním zručností medzi EÚ a Čínou
	O.11	Vystavenie EÚ najnovším technológiám predstavuje šancu na podporu noriem a kapacít EÚ v oblasti digitalizácie
	O.12	EÚ diverzifikuje riziká vlastníctva zahraničných investícií a znižuje potenciálnu závislosť od ktorejkoľvek konkrétnej krajiny
	O.13	Odvetvia EÚ, ako je napríklad vysokoškolské vzdelávanie, výskum, kreatívny/kultúrny priemysel majú prospech zo spolupráce a výmen s Čínou

Zdroj: EDA.

Rámček 4

Príklady príležitostí, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia pre EÚ

Zlepšené možnosti prepojenosti a nákladnej dopravy

COSCO Shipping Corporation Ltd (COSCO), čínsky štátom vlastnený podnik, vlastní podiely v termináloch v takých európskych prístavoch, ako sú Valencia, Rotterdam, Antverpy a Pireus.

Napríklad v prípade **prístavu Pireus**:

- Od augusta 2016 je skupina COSCO Shipping Group majoritným vlastníkom prístavného orgánu Pireus, ktorý prevádzkuje terminál I.
- COSCO Pacific prevádzkuje terminál II v rámci 35-ročnej koncesie podpísanej v roku 2008.

Dohodou medzi prístavným orgánom v Pireuse a COSCO sa zlepšila prepojenosť (**O.6**) a toky nákladnej dopravy (**O.8**). Umožnila investície do nových prístavov, ako aj železničné spojenie medzi terminálmi prístavu a vnútroštátnym železničným systémom. Svetová banka uvádza, že ročná kapacita kontajnerov v Pireuse sa v rokoch 2007 až 2016 zvýšila o 168 %³⁵. Grécky prístav naďalej stúpa v poradí a v roku 2019 bol po Rotterdame, Antverpách a Hamburgu jedným zo štyroch najdôležitejších prístavov v Európe.

Spolupráca v oblasti akademickej a výskumnej spolupráce

Zo spolupráce v oblasti akademickej a výskumnej spolupráce je možné čerpať výhody, ako to vyplýva z príležitosti **O.13**. Odvetvia EÚ, ako napríklad vysokoškolské vzdelávanie, výskum, tvorivé/kultúrne odvetvia, môžu využívať akademické výmeny s Čínou prostredníctvom programov Erasmus+ a Jean Monnet, ako aj z výskumných iniciatív v rámci programu Horizont 2020. V marci 2019 sa akcií Marie Curie-Sklodowskej zúčastnilo 1 034 čínskych vedcov. Podľa útvarov Komisie a ESVČ sú s touto príležitosťou spojené aj určité riziká, napríklad nedostatočná reciprocita.

³⁵ *Belt and Road Economics Opportunities and Risks of Transport Corridors* (Hospodárske príležitosti a riziká dopravných koridorov v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta), jún 2019, skupina Svetovej banky.

5. Reakcia EÚ na investičnú stratégiu Číny

Opatrenia EÚ týkajúce sa riadenia

33 Právomoci v rámci EÚ zahŕňajú schopnosť prijímať právne predpisy v rôznych oblastiach politiky. Právomoci v oblastiach politiky, ktoré súvisia s reakciou EÚ na investičnú stratégiu Číny, vykonáva EÚ aj členské štáty. Niektoré oblasti, ako napríklad národná bezpečnosť, sú vo výlučnej právomoci členských štátov. Iné oblasti patria do výlučnej právomoci EÚ, napríklad pravidlá hospodárskej súťaže potrebné na fungovanie vnútorného trhu. V niektorých oblastiach, ako sú energetika a doprava, sú tieto právomoci spoločné. To znamená, že právne predpisy môže prijímať EÚ i členské štáty.

34 Skutočnosť, že svoje **právomoci vykonáva EÚ i členské štáty**, znamená, že v oblastiach politiky, v ktorých by zosúladený postup EÚ mohol byť výhodou (pozri príklad bezpečnosti siete 5G v [rámčeku 5](#)), rozhoduje viac subjektov (napr. inštitúcie EÚ a vlády členských štátov), ktoré môžu mať rozdielne názory a prístup. To **môže komplikovať** včasné a koordinované **riešenie výziev, ktorým čelí EÚ ako celok**.

Rámček 5

Bezpečnosť 5G a členské štáty

Použitie čínskeho 5G zariadenia v kritickej infraštruktúre EÚ mnohí označujú za potenciálnu hrozbu. Technológia 5G je oblasťou, v ktorej by zosúladený postup EÚ mohol mať výhody, najmä pokiaľ ide o obavy týkajúce sa kybernetickej bezpečnosti, ktoré by mohli mať vplyv na fungovanie vnútorného trhu.

Vzhľadom na svoju výlučnú právomoc v oblasti národnej bezpečnosti mali členské štáty odlišné reakcie, pokiaľ ide o spoluprácu s Čínou v otázke 5G. Niektoré z nich zaujali opatrný postoj, ale pokračovali v spolupráci s čínskou technologickou spoločnosťou Huawei pri zavádzaní sietí 5G, ako to bolo napríklad v Nemecku a Belgicku. Česká republika na druhej strane zastavila spoluprácu s čínskymi poskytovateľmi technológie 5G po tom, čo ich Národné centrum kybernetickej bezpečnosti vydalo varovanie v roku 2018.

Po výzve Európskej rady na zosúladený postup k 5G v roku 2019 Komisia vydala odporúčanie s usmerneniami pre členské štáty o bezpečnosti 5G sietí. Následne v januári 2020 nasledoval súbor nástrojov EÚ týkajúci sa vnútroštátnych opatrení na zmiernenie rizika. Zosúladený prístup k 5G v EÚ bude v konečnom dôsledku závisieť od odsúhlaseného stanoviska členských štátov.

35 Politické opatrenia pre stratégiu vzťahov EÚ – Čína (pozri [tabuľku 4](#)) sú navrhnuté v **oznámeniach** spoločne uverejnených Komisiou a vysokou predstaviteľkou Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (VP/PK). Tie sa vykonávajú buď prostredníctvom vnútorných právnych aktov EÚ (nariadenia alebo smernice), ktoré musí prijať Rada a Európsky parlament, alebo prostredníctvom pozícií zahraničnej politiky, ktoré prijíma Rada. **Nevýhodou tohto konsenzuálneho procesu rozhodovania je vznik rizika, že nedôjde k včasnej reakcii na výzvy, ktorým čelí EÚ.**

Inštitucionálna reakcia EÚ

Proces rozvoja kľúčových strategických dokumentov

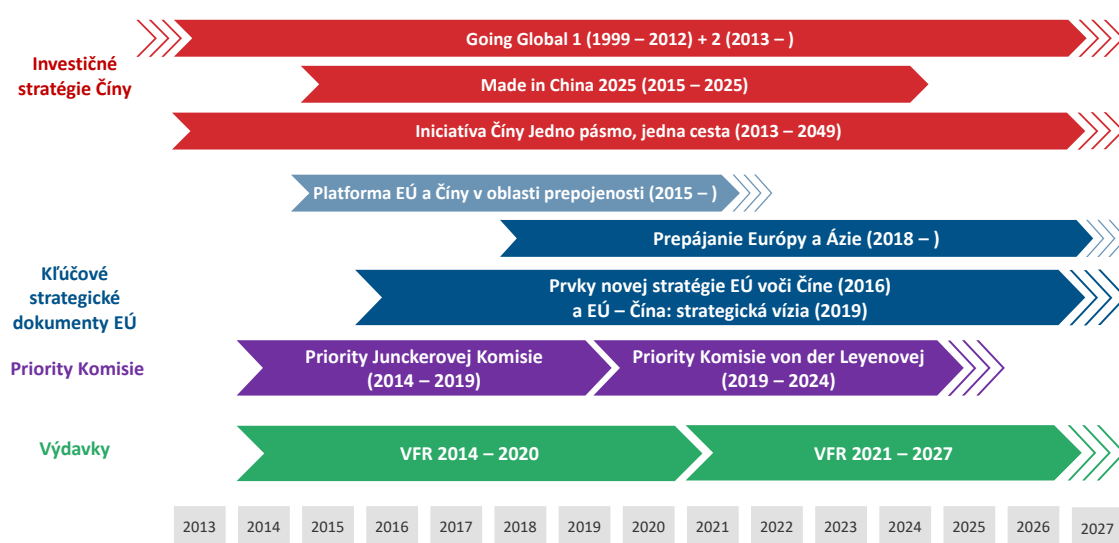
36 V tejto časti opíšeme vývojový proces kľúčových strategických dokumentov EÚ pre program EÚ – Čína, s osobitným zameraním na:

- strategický rámec pre akciu EÚ,
- zapojenie zainteresovaných strán do procesu.

37 Komisia a vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (VP) spoločne uverejnili niekoľko strategických dokumentov o vzťahoch medzi EÚ a Čínou, ktoré zahŕňajú inštitucionálnu reakciu EÚ na čínsku investičnú stratégiu.

Ilustrácia 9 predstavuje **strategický časový plán EÚ – Čína** vrátane VFR a znázorňuje zložitosť tohto rámca s prekrývajúcimi sa časovými rámcami. Existujú ďalšie relevantné strategické dokumenty, ktoré prispievajú k politikám EÚ voči Číne. Tieto dokumenty nie sú osobitne zamerané na Čínu, napr. Nová priemyselná stratégia pre Európu (marec 2020) či Digitálna stratégia – formovanie digitálnej budúcnosti Európy (február 2020).

Ilustrácia 9 – Strategická časová os EÚ – Čína vrátane VFR



Zdroj: Európsky dvor audítorov, na základe verejných dokumentov EÚ.

38 Junckerova Komisia stanovila **desať politických priorít EÚ** na roky 2014 až 2019³⁶. Pokiaľ ide o **prioritu 9 „Európa ako silnejší globálny aktér“**, v pracovnom programe Komisie na rok 2016 (CWP)³⁷ sa prvýkrát spomína cieľ prehĺbovania dvojstranných vzťahov a aktualizácia individuálnych strategických prístupov, najmä v prípade Číny. Cieľom tejto priority, spolu s **prioritou 6 „Vývážená a progresívna obchodná politika na využitie globalizácie“**, je prispieť k zosúladenému prístupu k prepojenosti: prehĺbenie obchodu a investícií s Čínou pri rovnakých podmienkach, ochrana práv duševného vlastníctva, užšia spolupráca v oblasti špičkových technológií a dialóg

³⁶ *The Juncker Commission's ten priorities, An end-of-term assessment* (Desať priorít Junckerovej komisie, hodnotenie na konci funkčného obdobia), hĺbková analýza, Výskumná služba Európskeho parlamentu (EPRS), máj 2019.

³⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, pracovný program Komisie na rok 2016 – Bežný prístup už nestačí, Štrasburg, 27. októbra 2015, COM(2015) 610 final.

v oblasti hospodárskej reformy, ľudských práv a opatrení v oblasti klímy³⁸. V tejto súvislosti bola v roku 2015 vytvorená **platforma EÚ a Číny v oblasti prepojenosti** (pozri **rámček 6**) s cieľom posilniť spoluprácu s Čínou.

Rámček 6

Platforma EÚ a Číny v oblasti prepojenosti

V septembri 2015 Európska komisia podpísala memorandum o porozumení o zriadení platformy v oblasti prepojenosti s čínskou národnou komisiou pre rozvoj a reformy.

Celkovým cieľom tejto platformy je:

- posilňovať výmenu informácií,
- podporovať a uľahčovať plynulé dopravné spojenia a vytvárať synergie so súvisiacimi politikami a projektmi, t. j. medzi transeurópskymi sieťami EÚ (TEN-T) a čínskou iniciatívou BRI, a
- vytvárať príležitosti na spoluprácu pre čínske podniky a podniky EÚ a otvorené, transparentné prostredie, ako aj rovnaké podmienky pre investície do dopravy a do ďalších oblastí.

Najvyššou úrovňou platformy je výročná schôdza predsedov, pričom výsledky týchto samitov sa oznamujú v spoločnom vyhlásení.

K dátumu nášho preskúmania bol hlavným výsledkom tejto platformy referenčný rámec pre **spoločnú štúdiu o udržateľných komplexných dopravných koridoroch medzi Európou a Čínou**³⁹ (2019) s cieľom vymedziť najvhodnejšie a najudržateľnejšie komplexné dopravné železničné koridory.

³⁸ Európska služba pre vonkajšiu činnosť, *Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe - A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy* (Spoločná vízia, spoločný postup: silnejšia Európa – globálna stratégia pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie, Globálna stratégia Európskej únie, jún 2016, s. 37 – 38.

³⁹ Referenčný rámec pre spoločnú štúdiu o udržateľných komplexných dopravných koridoroch medzi Európou a Čínou, webové sídlo GR MOVE, posledná aktualizácia: 9.6.2020.

39 V septembri 2019 Komisia pod vedením predsedníčky von der Leyenovej uverejnila usmernenia⁴⁰ na obdobie 2019 – 2024 so šiestimi kľúčovými prioritami. Hoci sa to priamo neuvádza, **politika EÚ – Čína sa prelína s niekoľkými iniciatívami Komisie**, najmä pokiaľ ide o:

- o úlohu, ktorú EÚ zohráva pri medzinárodných rokovaníach s cieľom urobiť z Európy prvý klimaticky neutrálny kontinent,
- o vypracovanie spoločných noriem pre novú generáciu technológií (ako sú siete 5G) a posilnenie postavenia ľudí prostredníctvom vzdelávania a zručností,
- o boj EÚ proti páchatelom trestnej činnosti a posilňovanie colnej únie s cieľom lepšie chrániť jednotný trh,
- o posilnenie jedinečnej značky zodpovedného globálneho vedúceho postavenia EÚ.

40 V súčasnosti existujú tri kľúčové strategické dokumenty, ktoré stanovujú inštitucionálnu reakciu EÚ na investičnú stratégiu Číny. Pozri [tabuľku 4](#).

⁴⁰ Von der Leyen, U., *A Union that strives for more: My agenda for Europe – Political Guidelines for the next European Commission 2019 – 2024* (Môj plán pre Európu – politické usmernenia pre budúcu Európsku komisiu 2019 – 2024), 2019.

Tabuľka 4 – Prehľad troch kľúčových strategických dokumentov stanovujúcich inštitucionálnu reakciu EÚ na investičnú stratégiu Číny

Oznámenie	Prehľad
<i>Prvky pre novú stratégiu EÚ týkajúcu sa Číny – jún 2016</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Základ súčasných politik EÚ voči Číne ○ 47 kľúčových opatrení ○ S cieľom chrániť záujmy EÚ útvary Komisie a ESVČ presadzujú univerzálne hodnoty podporované tromi piliermi OSN na základe konštruktívneho prístupu k rozdielom ○ Pripomína členským štátom, že akékoľvek dvojstranné dohody s Čínou by mali odrážať a chrániť záujmy EÚ ○ Stanovuje, že vykonávanie stratégie sa bude pravidelne prehodnocovať a podľa potreby aktualizovať
<i>Prepájanie Európy a Ázie – základné piliere stratégie EÚ – september 2018</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Hoci sa tento strategický dokument pre udržateľnú, komplexnú prepojenosť založenú na medzinárodných pravidlách netýka špecificky Číny, obsahuje stratégiu udržateľnej prepojenosti Európy a Ázie, a teda aj Číny ○ 17 kľúčových opatrení ○ Medzi hlavné ciele patrí: <ol style="list-style-type: none"> 1) prispievať k rozvoju dopravných, energetických a digitálnych sietí medzi Európou a Áziou; 2) posilniť partnerstvá s krajinami, regiónmi a medzinárodnými organizáciami v Ázii; 3) zvýšiť spoluprácu v oblasti vzdelávania, výskumu, inovácií, kultúry, športu a cestovného ruchu.
<i>EÚ – Čína: strategická vízia – marec 2019</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Medzi tri hlavné ciele patrí: <ol style="list-style-type: none"> 1) prehĺbiť angažovanosť EÚ s Čínou na presadzovaní spoločných záujmov na globálnej úrovni na základe jasne vymedzených záujmov a zásad; 2) hľadať vyváženejšie a recipročné hospodárske vzťahy; 3) prispôbiť sa meniacej sa ekonomickej realite a posilniť vlastné domáce politiky a priemyselnú základňu EÚ. ○ 10 kľúčových opatrení

Dzroj: Spoločné oznámenia Komisie a vysokej predstaviteľky Únie, JOIN(2016) 30 final, JOIN(2018) 31 final a JOIN(2019) 5 final.

41 Rada diskutovala o troch uvedených strategických dokumentoch: predchádzajúce dve stratégie boli schválené v plnom rozsahu, pokiaľ ide o najnovší dokument (**strategická vízia z roku 2019**), väčšina návrhov bola schválená.

42 **Proces stanovovania týchto strategických dokumentov** zahŕňal interné konzultácie s útvarmi Komisie a ESVČ. Externé konzultácie s členskými štátmi sa uskutočnili pred ich prijatím Radou, a to prostredníctvom diskusií v príslušných pracovných skupinách a výboroch Rady, ako aj vo vnútroštátnych podnikateľských združeniach a politických nadáciách. Podľa útvarov Komisie a ESVČ však so zreteľom na strategickú víziu pre vzťahy medzi EÚ a Čínou z roku 2019 neprebehli žiadne

osobitné a tematicky zamerané konzultácie s členskými štátmi a externými zainteresovanými stranami, pretože bolo potrebné reagovať rýchlo a súdržne. Namiesto toho v priebehu rokov 2018 a 2019 prebiehali o Číne široké diskusie so zainteresovanými stranami, ktoré boli v plnej miere zohľadnené. Útvary Komisie a ESVČ podotýkajú, že tieto diskusie vysvetľujú pozitívne prijatie strategickej vízie z roku 2019.

43 Strategické dokumenty obsahujú 74 opatrení. V *prílohe VII* sme ich zoskupili do desiatich hlavných oblastí reakcie EÚ. Sú zhrnuté v *tabuľke 5*:

Tabuľka 5 – Prehľad desiatich tematických kategórií pre 74 opatrení podľa Európskeho dvora audítorov

Kategórie	Počet opatrení
A) Presadzovanie hodnôt EÚ v súlade s tromi piliermi Organizácie Spojených národov (OSN) (ľudské práva, mier a bezpečnosť, rozvoj)	
B) Zachovanie jednotnosti EÚ	
C) Reciprocita na vyváženú vzťah a rovnaké podmienky	
D) Predchádzanie narúšajúcim účinkom na vnútorný trh EÚ	
E) Udržiavateľný hospodársky rozvoj a dobrá správa vecí verejných	
F) Boj proti zmene klímy a ochrana životného prostredia	
G) Globálne hľadiská verejného zdravia	
H) Prehĺbenie spolupráce v oblasti mieru a bezpečnosti	
I) Podpora porozumenia a spolupráce v oblasti inovácií medzi kultúrami	
J) Širší prístup k zahraničnej politike	

Zdroj: EDA.

Zosúladenie reakcie s rizikami a príležitosťami pre EÚ

44 V tejto časti opisujeme, ako sa opatrenia EÚ zosúladujú s rizikami a príležitosťami uvedenými v oddiele 4. Riziká a príležitosti sme rozdelili do tematických kategórií (pozri *tabuľku 5*) so 74 opatreniami vymedzenými v troch strategických dokumentoch (pozri *prílohu VII*) a pripravili sme ich prehľad (pozri *prílohu VIII*).

45 Z nášho prehľadu vyplynulo, že opatrenia v týchto strategických dokumentoch sa vzťahujú takmer na všetky riziká a príležitosti, s výnimkou troch rizík:

- o R.6: Riziko **nedostatočnej koordinácie medzi infraštruktúrnymi programami EÚ a Číny**, čo môže viesť k medzerám v infraštruktúre pre pripojenie alebo investičným projektom, ktoré konkurujú iným alebo ich duplikujú⁴¹.
- o R.10: Riziko, že **hospodárstvo EÚ negatívne ovplyvnia otrasy v jeho dodávateľských reťazcoch** s kľúčovými čínskymi dodávateľmi.
- o R.18: Riziko, že **verejné zdravie zasiahne zvýšená prepojenosť v globalizovanom svete** (vrátane čínskych dopravných trás v rámci iniciatívy BRI), ktorá urýchľuje prenos chorôb.

46 V súvislosti s reciprocitou, rovnakými podmienkami pre všetkých a predchádzaním narúšajúcim účinkom na vnútorný trh EÚ sa podniklo niekoľko iniciatív (tematické kategórie C a D v [tabuľke 5](#)). V [rámčeku 7](#) uvádzame ako príklad prebiehajúce špecifické opatrenie EÚ prijaté v rámci strategickej vízie z roku 2019.

Rámček 7

Príklad prebiehajúceho opatrenia EÚ prijatého v súvislosti s reciprocitou a zabránením narúšajúcich účinkov na trh EÚ

Rokovanie o dvojstrannej komplexnej dohode o investíciách s Čínou

Cieľom EÚ je vyvážiť otvorenosť trhu medzi EÚ a Čínou, vyriešiť niektoré kľúčové problémy v súvislosti so zabezpečením rovnakých podmienok a nahradiť bilaterálne investičné zmluvy (BiT) medzi Čínou a členskými štátmi (pozri bod [64](#)) jedinou komplexnou dohodou o investíciách medzi EÚ a Čínou. Rokovania sa začali v roku 2012 a na 21. samite EÚ – Čína sa 9. apríla 2019 EÚ a Čína zaviazali dosiahnuť pokrok potrebný na uzavretie komplexnej dohody o investíciách v roku 2020.

⁴¹ Pozri poznámku pod [tabuľkou 2](#).

Vykonávanie stratégie

47 Ďalej uvádzame proces vykonávania stratégie vzťahov EÚ – Čína, ktorý sa vzťahuje na dva kľúčové prvky, ktorými sú zodpovednosť za vykonávanie a financovanie⁴².

48 Z celkového počtu 74 opatrení je 34 opatrení EÚ, 38 je dvojstranných opatrení, ktoré majú prijať EÚ a Čína, a dve si vyžadujú jednostranné kroky zo strany Číny. **Zodpovednosti za vykonávanie týchto opatrení závisia od príslušnej oblasti politiky** bez toho, aby boli tieto zodpovednosti výslovne stanovené, napr. v Komisii GR MOVE dohliada na reakciu súvisiacu s dopravou a GR ENER je zodpovedné za reakciu v oblasti energie. Takýto prístup k zodpovednosti si vyžaduje zvýšenú koordináciu pre úspešné vykonanie opatrenia.

49 **Stratégia vzťahov EÚ – Čína bola zavedená bez predchádzajúceho posúdenia financovania EÚ** potrebného na vykonanie opatrení tejto stratégie (napr. tých, ktoré sa týkajú infraštruktúry) a **bez vyčlenenia akéhokoľvek financovania EÚ**. Podľa útvarov Komisie a ESVČ nie je povinné ani potrebné to urobiť a v súlade s postupom ostatných strategických partnerov sa domnievajú, že na väčšinu opatrení medzi EÚ a Čínou sa budú čerpať finančné prostriedky z existujúcich programov EÚ.

50 Nevýhodou tohto prístupu je že v súčasnosti **nie je možné získať prehľad o výdavkoch EÚ**, ktoré sa vynakladajú na vykonávanie stratégie vzťahov EÚ – Čína, a to napriek tomu, že takéto výdavky existujú. Okrem toho sme našli príklady, keď sa z rozpočtu EÚ financovali projekty, ktoré boli súčasťou čínskej investičnej stratégie. Aj keď tieto projekty mali predovšetkým prispievať k cieľom programov politik EÚ, financovali sa v rámci nich aj projekty, ktoré spadajú do investičnej stratégie Číny (pozri [rámcik 8](#)).

⁴² C(2018) 7703 z 21.11.2018 – Oznámenie Komisii – Riadenie v Európskej komisii.

Rámček 8

Financovanie projektov investičnej stratégie Číny v Európe z prostriedkov EÚ

Most Pelješac v Chorvátsku

V roku 2017 Komisia vyčlenila 357 mil. EUR z fondov politiky súdržnosti na pokrytie 85 % nákladov na most Pelješac v Chorvátsku. Cieľom tohto projektu je spojiť oblasť na juhu okolo Dubrovníka so zvyškom kontinentálneho Chorvátska. V roku 2018 chorvátske orgány zadali hlavnú zákazku na výstavbu tohto mosta⁴³ čínskemu konzorciu vedenému štátom vlastneným podnikom China Road and Bridge Corporation a financovali teda projekt, ktorý je súčasťou investičnej stratégie Číny⁴⁴.

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

EÚ je najväčším samostatným darcom EBOR, medzinárodnej finančnej inštitúcie. EBOR sa intenzívne angažuje v mnohých ekonomikách pozdĺž koridorov iniciatívy BRI, kde je potrebné rozvíjať infraštruktúru na podporu silnejšieho a udržateľnejšieho rastu. Čína sa k **EBOR** pripojila v roku 2016 ako akcionár s cieľom otvoriť investičné príležitosti vo východnej Európe, čo je región, ktorý leží pozdĺž trasy BRI⁴⁵.

51 EÚ využíva aj niekoľko finančných nástrojov **Európskej investičnej banky (EIB)** alebo **Európskeho investičného fondu (EIF)** mimo rozpočtu EÚ na zapojenie sa do investičnej stratégie Číny (pozri [rámček 9](#)).

⁴³ *Chinese Contractors Winning Bid for EU Funded Pelješac Bridge in Croatia Raises Eyebrows* (Vítazná ponuka čínskych dodávateľov na most Pelješac financovaný EÚ v Chorvátsku vyvoláva rozhorčenie), Silk Road Briefing, 10. mája 2018.

⁴⁴ Blockmans, S. a Hu., W., *Systemic rivalry and balancing interests: Chinese investment meets EU law on the Belt and Road* (Systémové súperenie a vyvažovanie záujmov: Čínske investície spĺňajú právne predpisy EÚ pri iniciatíve Jedno pásmo, jedna cesta), Centrum pre európske politické štúdie (CEPS), marec 2019.

⁴⁵ Makocki, M., *China's Road: into Eastern Europe* (Cesta Číny: do východnej Európy), Inštitút Európskej únie pre bezpečnostné štúdie (EUISS), február 2017.

Rámček 9

Zapojenie finančných nástrojov EÚ do čínskej investičnej stratégie v Európe

Európska investičná banka (EIB)

Skupina EIB financuje projekty v Číne. V máji 2018 podpísala EIB s čínskou Exim bankou dohodu o investíciách súvisiacich so zmenou klímy (300 mil. EUR). Cieľom bolo financovať projekty v odvetviach vodného hospodárstva, kanalizácie, energetiky a dopravy⁴⁶.

Európsky investičný fond (EIF)

S cieľom rozvíjať synergie medzi čínskou iniciatívou BRI a tzv. Junckerovým plánom podpísali EIF a Silk Road Fund (Fond hodvábnej cesty, čínsky štátom vlastnený investičný fond krajín pozdĺž BRI) v roku 2017 memorandum o porozumení na vytvorenie spoločného investičného fondu Čína – EÚ, v rámci ktorého sa očakávalo, že poskytne investície vo výške 500 mil. EUR⁴⁷ na podporu spoločnostiam s potenciálom na medzinárodný rozvoj. Medzi cieľové odvetvia patria tie, ktoré majú vysokú cezhraničnú synergiu medzi Čínou a Západom⁴⁸.

Monitorovanie, podávanie správ a hodnotenie stratégie

52 Spôsob, akým boli opatrenia stanovené, sťažuje sledovanie pokroku ich vykonávania. **54 % (40 opatrení)** je špecifických a predpokladá dosiahnutie stanovených výsledkov („špecifické opatrenia“). S týmito opatreniami nie sú spojené žiadne **metriky výkonnosti (napr. ukazovatele)**. Zostávajúcich **46 % (34 opatrení)** sa vo všeobecnosti vymedzuje **bez sledovaných cieľov** a nezahŕňajú žiadne výstupy, ktoré sa majú poskytnúť („všeobecné opatrenia“).

53 Podľa útvarov Komisie a ESVČ pravidelne monitorujú 74 opatrení ich príslušné generálne riaditeľstvá. **Dokumentáciu k tomu sme našli iba pre desať opatrení v rámci strategickej vízie EÚ – Čína na rok 2019.**

⁴⁶ Európska investičná banka, *China Climate Eximbank Framework Loan* (Rámcový úver pre čínsku Exim banku na zmenu klímy), EIB, 21. septembra 2017.

⁴⁷ Európsky investičný fond, *EIB Group cooperation with China to be strengthened with new EUR 500 million Silk Road Fund equity investment initiative* (Spolupráca skupiny EIB s Čínou sa má posilniť novou iniciatívou v oblasti kapitálového investovania do Fondu hodvábnej cesty v hodnote 500 miliónov EUR), EIF, 2. júna 2017.

⁴⁸ Európsky investičný fond, *First EU-China investment platform backed by the Juncker Plan* (Prvá investičná platforma EÚ – Čína podporovaná Junckerovým plánom), EIF, 6. augusta 2018.

54 Pokiaľ ide o podávanie správ, z nášho preskúmania vyplynulo, že okrem niektorých odkazov na správy o hospodárení vydávané útvarmi Komisie a ESVČ, t. j. na výročné plány riadenia a výročné správy o činnosti, **neexistuje žiadna osobitná správa na externé alebo interné účely troch kľúčových strategických dokumentov.**

55 Niektoré informácie sme našli vo výročnej správe Komisie o riadení a výkonnosti týkajúcej sa vykonávania a hodnotenia stratégie vzťahov EÚ – Čína a poznamenali sme, že formulácia strategickej vízie EÚ – Čína na rok 2019 sa zakladala na preskúmaní existujúceho oznámenia o stratégii vzťahov EÚ – Čína na rok 2016. **Neexistuje však konkrétne hodnotenie týchto troch plánovaných stratégií.**

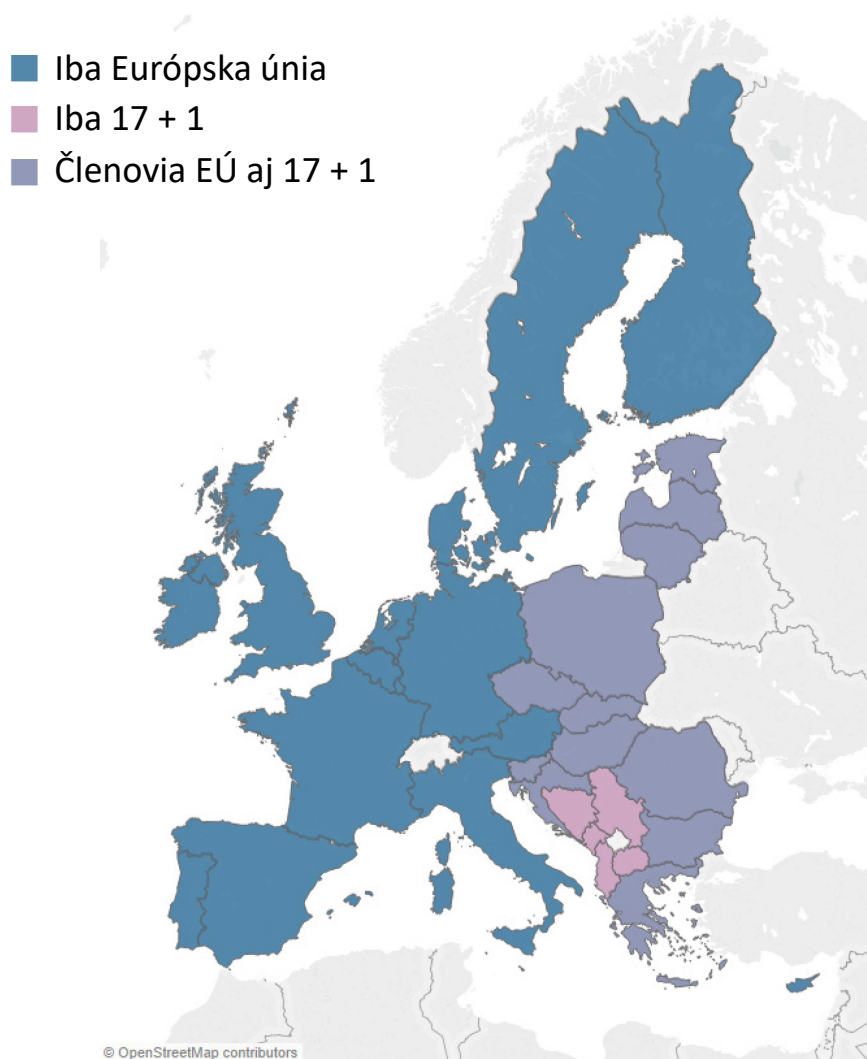
56 V dôsledku tohto prístupu k monitorovaniu, podávaniu správ a hodnoteniu 74 opatrení je ťažké zistiť, či sa riziká dostatočne zmiernujú alebo či sa príležitosti v plnej miere využívajú s ohľadom na výzvy, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia (pozri body **29** až **32**).

Reakcia členských štátov

57 Členské štáty môžu s Čínou spolupracovať na dvojstrannom základe, pričom niektoré spolupráce sú opísané nižšie.

58 Čína vytvorila rámec pre **spoluprácu so 17 krajinami strednej a východnej Európy** (pozri **ilustráciu 10**), bežne nazývanými „17 + 1“ (predtým „16 + 1“), a to s cieľom **podporovať obchodné a investičné vzťahy**. Bol založený v Budapešti v roku 2012 ako spolupráca medzi Čínou a 16 krajinami strednej a východnej Európy, ktoré zahŕňajú krajiny s následkami komunistických režimov.

Ilustrácia 10 – Členské štáty EÚ a krajiny strednej a východnej Európy



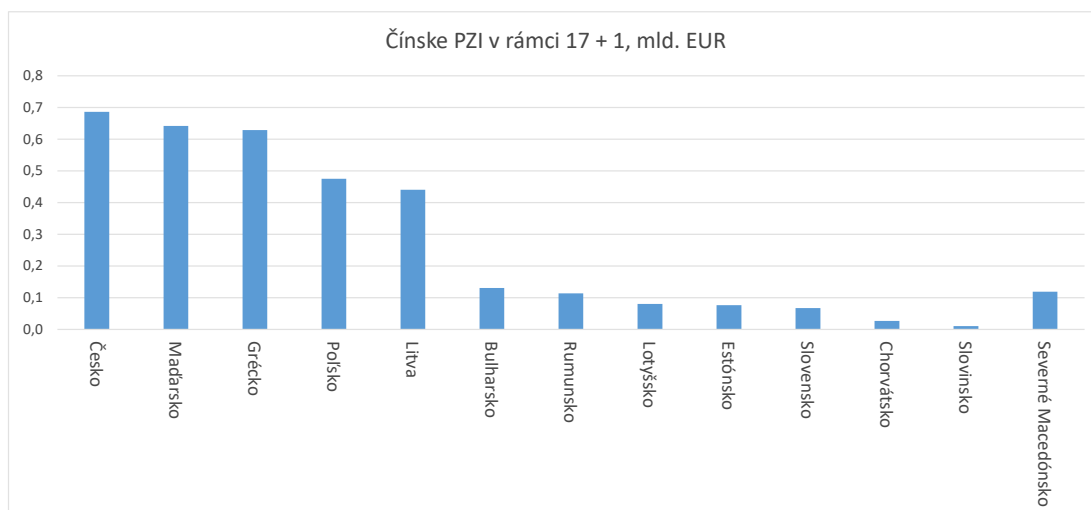
Zdroj: Európsky dvor audítorov na základe informácií Komisie, mapa v pozadí © prispievatelia projektu OpenStreetMap licencovaní na základe licencie Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 (CC BY-SA).

59 V rámci spolupráce 17 + 1 je 12 členských štátov. V tomto rámci sa angažujú s Čínou dvojstranne⁴⁹, čo predstavuje **riziko pre súdržnosť opatrení EÚ. Rámec 17 + 1 môže** okrem toho **ovplyvniť aj vykonávanie politík EÚ na západnom Balkáne**, keďže päť krajín v rámci 17 + 1 sú štáty západného Balkánu s postavením krajiny ako kandidátskej alebo potenciálnej kandidátskej krajiny.

⁴⁹ Európska rada pre zahraničné vzťahy (ECFR), *China's Investment in Influence: the Future of 16+1 Cooperation* (Čínska investícia do vplyvu: budúcnosť spolupráce 16 + 1), december 2016.

60 Z databázy Eurostatu vyplýva, že krajiny 17 + 1 nepriťahli vysoké úrovne čínskych PZI (pozri [ilustráciu 11](#)). Investície sa sústredili do piatich členských štátov (Česká republika, Grécko, Maďarsko, Litva a Poľsko). Spomedzi 17 + 1 získala najväčšiu investíciu z Číny Česká republika s vykázanými 686 mil. EUR, čo predstavuje 0,3 % všetkých priamych zahraničných investícií Číny (stav) v EÚ.

Ilustrácia 11 – Čínske PZI (stav) v krajinách strednej a východnej Európy na konci roku 2017



Zdroj: Štatistika Eurostatu o PZI.

61 Vzťahy medzi členskými štátmi a Čínou a ich spolupráca v určitých oblastiach sa formalizujú prostredníctvom memoránd o porozumení. Tieto memorandá o porozumení vyjadrujú spoločný **úmysel prijať jednotnú akciu** bez akéhokoľvek **právneho záväzku**. K dnešnému dňu **15 členských štátov podpísalo memorandum o porozumení s Čínou o investíciách a projektoch týkajúcich sa BRI** (pozri [tabuľku 6](#)).

Tabuľka 6 – MoP o BRI uzatvorené medzi členskými štátmi a Čínou

Členský štát EÚ	Rok podpísania MoP o BRI
Bulharsko	2015
Česká republika	2015
Maďarsko	2015
Poľsko	2015
Rumunsko	2015
Slovensko	2015
Lotyšsko	2016
Chorvátsko	2017
Estónsko	2017
Grécko	2017
Litva	2017
Slovinsko	2017
Malta	2018
Taliansko	2019
Luxembursko	2019

Zdroj: Európsky dvor audítorov, na základe verejne dostupných informácií.

62 Členské štáty uzavreli ďalšie memorandá o porozumení v súvislosti so širokou škálou tém od jadrovej spolupráce (francúzska spoločnosť New Areva – Čínska národná jadrová spoločnosť 2018)⁵⁰ až po založenie tzv. Sesterského letiskového vzťahu (Čína – Fínsko 2016)⁵¹.

⁵⁰ *France and China enhance nuclear energy cooperation* (Francúzsko a Čína posilňujú spoluprácu v oblasti jadrovej energie), World Nuclear News, 10. januára 2018.

⁵¹ Ministerstvo zahraničných vecí Fínska, *Joint Action Plan between China and Finland on Promoting the Future-oriented New-type Cooperative Partnership 2019 – 2023* (Spoločný akčný plán medzi Čínou a Fínskom o podpore budúceho družstevného partnerstva nového typu na obdobie 2019 – 2023), UMFI, apríl 2017, s. 27.

63 Ako sa stanovuje v rozhodnutí Rady⁵², členské štáty sú povinné informovať Komisiu o dohodách týkajúcich sa hospodárskej a priemyselnej spolupráce s krajinami mimo EÚ, s cieľom zabezpečiť súlad ich vnútroštátnych obchodných politík a obchodnej politiky EÚ. Podľa Komisie **neboli informované o žiadnych takýchto MoP podpísaných členskými štátmi** do dátumu tohto preskúmania.

64 Bilaterálna investičná zmluva (BiT) je dohoda medzi dvoma krajinami o **podpore a ochrane investícií prijatých investormi** z príslušných krajín na ich území. **Všetky členské štáty s výnimkou Írska uzavreli s Čínou bilaterálne investičné zmluvy.** Väčšina BiT bola podpísaná pred rokom 2000, pričom najstaršia platná zmluva bola podpísaná v roku 1982 medzi Švédskom a Čínou⁵³. EÚ sa snaží nahradiť tieto bilaterálne investičné zmluvy komplexnou dohodou o investíciách medzi EÚ a Čínou (pozri [rámček 7](#)).

65 V súlade s nedávno prijatým spoločným rámcom EÚ na preverovanie PZI z hľadiska bezpečnosti a verejného poriadku⁵⁴ uplatňujú členské štáty **vlastné vnútroštátne mechanizmy preverovania**⁵⁵. Tieto mechanizmy sa značne líšia **rozsahom** (preskúmanie PZI v EÚ alebo mimo EÚ; odlišné prahy preverovania, šírka sektorov, na ktoré sa nevzťahuje obrana) a **koncepciou** (predbežné povolenie/*ex post* preverovanie PZI)⁵⁶. Od decembra 2019 má zavedený mechanizmus preverovania PZI 14 členských štátov. Medzi tieto členské štáty patria: Dánsko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Holandsko, Rakúsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko a Fínsko.

⁵² Rozhodnutie Rady 74/393/EHS z 22. júla 1974, ktorým sa stanovuje konzultačný postup pre dohody o spolupráci medzi členskými štátmi a tretími krajinami.

⁵³ Konferencia OSN o obchode a rozvoji, *International Investment Agreements Navigator (China)* (Navigátor medzinárodných investičných dohôd (Čína)), Centrum pre investičnú politiku, 2019.

⁵⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie, ktoré bolo prijaté 19. marca 2019, ale ktoré sa uplatňuje od 11. októbra 2020.

⁵⁵ *List of screening mechanisms notified by Member States* (Zoznam mechanizmov preverovania oznámených členskými štátmi), Preverovanie priamych zahraničných investícií, archív správ Európskej komisie, 10. apríla 2019.

⁵⁶ *EU framework for FDI screening* (Rámec EÚ pre preverovanie PZI), Brífing EPRS, január 2018.

66 Niekoľko členských štátov uverejnilo politické dokumenty týkajúce sa ich vzťahov s Čínou, napríklad:

- o oznámenie švédskej vlády s názvom Prístup k záležitostiam týkajúcim sa Číny (september 2019),
- o dokument Holandsko a Čína: nová rovnováha (máj 2019),
- o spoločný akčný plán medzi Čínou a Fínskom o podpore budúceho družstevného partnerstva nového typu na obdobie 2019 – 2023 (január 2019),
- o spoločný pracovný program Čína – Dánsko (2017 – 2020) (máj 2017).

67 Reakcia na väčšinu výziev vyplývajúcich z čínskej investičnej stratégie patrí medzi právomoci, ktoré vykonávajú inštitúcie EÚ a členské štáty (pozri body **33** a **34**). Rôzne zdroje nás informovali, že členské štáty často rokujú s Čínou dvojstranne v súlade s **vlastnými vnútroštátnymi záujmami bez toho, aby vždy informovali Komisiu alebo s ňou** v prípade potreby **koordinovali svoje kroky**⁵⁷. V dôsledku tohto je pre inštitúcie EÚ a členské štáty ťažké reagovať koordinovane.

⁵⁷ Napr. brífing Výskumnej služby Európskeho parlamentu (EPRS) (2019): *State of play of EU-China relations* (Správa o aktuálnom stave vzťahov medzi EÚ a Čínou) pre Európsky parlament, a Poggetti, L., *Europe's search for a China strategy* (Európa hľadá stratégiu Číny), Mercator Institute for China Studies, MERICS, 7. júna 2019.

6. Závěrečné poznámky a výzvy

68 V tomto oddiele sú uvedené záverečné poznámky k nášmu preskúmaniu. Sú tu takisto zdôraznené niektoré výzvy týkajúce sa riadenia reakcie EÚ na štátom riadenú investičnú stratégiu Číny, ktoré sme zaznamenali v priebehu našej práce pri preskúmaní. Diskutovali sme o nich s útvarmi Komisie a s ESVČ a v prípade potreby sme zahrnuli odkazy na ich názory.

69 Od 80. rokov 20. storočia sa v Číne realizuje tzv. štátom riadená investičná stratégia, ktorá má umožniť silné hospodárstvo založené na vývoze. Dva základné piliere tejto dlhodobej stratégie tvorí stratégia BRI, ktorá sa začala uplatňovať v roku 2013, a priemyselná stratégia MIC 2025, ktorá sa začala uplatňovať v roku 2015. BRI je najdôležitejšou čínskou investičnou stratégiou pre hospodársky rast. Jej cieľom je zvýšiť vplyv Číny v zahraničí vrátane EÚ. Medzi odborníkmi nepanuje zhoda, pokiaľ ide o vymedzenie veľkosti a rozsahu tejto iniciatívy. **BRI je komplexná iniciatíva, ktorá sa neprestajne vyvíja, čo z nej robí tzv. pohyblivý terč pre tvorcov politiky EÚ.**

70 EÚ má záväzok zabezpečiť **rovnaké podmienky a reciprocitu medzi EÚ a Čínou.** Štátom vlastnené podniky tvoria súčasť čínskej investičnej stratégie a využívajú výhody čínskeho verejného financovania. Takéto subvencie, ak by ich poskytovali členské štáty, by sa podľa pravidiel EÚ považovali za štátnu pomoc. Tento rozdiel v prístupe môže deformovať hospodársku súťaž na vnútornom trhu EÚ. Navyše, pokiaľ ide o zahraničné investície, Čína je menej otvorená v porovnaní s EÚ.

71 V dôsledku obmedzenej dostupnosti verejných informácií nie je možné poskytnúť presný celkový obraz čínskych investícií v EÚ vzťahujúci sa na čínsku investičnú stratégiu (t. j. na stratégie BRI a MIC 2025). Preto sme s cieľom vypracovať analýzu na vysokej úrovni používali verejne dostupné údaje o celkových čínskych zahraničných investíciách v EÚ. Z nášho preskúmania týchto údajov vyplýva, že investície Číny v EÚ sa zvýšili, ale zostávajú pomerne nízke, z 0,3 % PZI v roku 1995 na 3 % PZI v roku 2018. Okrem toho z neho vyplýva, že **čínske investície v EÚ v rokoch 2000 až 2019 zahŕňajú strategicky dôležité odvetvia a že viac než polovicu čínskych investícií v EÚ počas tohto obdobia realizovali štátom vlastnené podniky.** Bolo však ťažké získať úplné a aktuálne údaje, a teda získať prehľad.

Budúca výzva 1:

Ako zabezpečiť úplnejšie a aktuálnejšie údaje a štatistické údaje o investíciách, ktoré sú súčasťou čínskej investičnej stratégie v EÚ, s cieľom pomôcť lepšej informovanosti pri tvorbe politiky voči Číne.

72 Pri navrhovaní, stanovovaní a vykonávaní politických dokumentov týkajúcich sa vzťahov medzi EÚ a Čínou útvary Komisie a ESVČ určujú a posudzujú príslušné riziká a príležitosti. Nenašli sme však žiadnu **formalizovanú komplexnú analýzu rizík a príležitostí, ktoré pre EÚ predstavuje investičná stratégia Číny**. Ako súčasť nášho prieskumu sme zostavili súbor 18 rizík a 13 príležitostí vyplývajúcich z investičnej stratégie Číny.

Budúca výzva 2:

Ako vykonať formalizovanú, komplexnú a aktuálnu analýzu rizík a príležitostí pre EÚ s cieľom pomôcť riešiť celú škálu výziev, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia. Taká analýza by zahŕňala systematický zber a sledovanie relevantných údajov a informácií, ktoré sú potrebné na zistenie pravdepodobnosti takých rizík alebo príležitostí od ich vzniku, ako aj ich potenciálny dosah.

73 Právomoci v oblastiach politiky, ktoré súvisia s reakciou EÚ na investičnú stratégiu Číny, vykonáva EÚ aj členské štáty. Skutočnosť, že svoje právomoci vykonáva EÚ i členské štáty, znamená, že tam, kde by zosúladený postup EÚ mohol byť výhodou, rozhoduje viac subjektov (napr. inštitúcie EÚ a vlády členských štátov), ktoré môžu mať rozdielne názory a prístup. To **môže komplikovať** včasné a koordinované **riešenie výziev, ktorým čelí EÚ ako celok**.

74 Politické opatrenia týkajúce sa stratégie vzťahov EÚ – Čína sú navrhované v tzv. **oznámeniach**, ktoré spoločne vydávajú Komisia a VP. Tie sa vykonávajú buď prostredníctvom vnútorných právnych aktov EÚ (nariadenia alebo smernice), ktoré musí prijať Rada a Európsky parlament, alebo prostredníctvom pozícií zahraničnej politiky, ktoré prijíma Rada. **Nevýhodou tohto konsenzuálneho procesu rozhodovania je vznik rizika, že nedôjde k včasnej reakcii na výzvy, ktorým čelí EÚ**.

75 Útvary Komisie a ESVČ uverejnili tri kľúčové strategické dokumenty týkajúce sa vzťahov EÚ – Čína vrátane reakcie EÚ na investičnú stratégiu Číny: stratégiu EÚ voči Číne z roku 2016, stratégiu EÚ na prepájanie Európy a Ázie z roku 2018 a EÚ – Čína: strategickú víziu z roku 2019. Hoci sa strategický dokument z roku 2018 netýka špecificky Číny, obsahuje stratégiu udržateľnej prepojenosti Európy a Ázie, a teda aj Číny. Z nášho preskúmania vyplynulo, že útvary Komisie a ESVČ prostredníctvom rôznych politických iniciatív a opatrení riešia väčšinu týchto rizík, **s výnimkou troch:**

- riziko **nedostatočnej koordinácie medzi infraštruktúrnymi programami EÚ a Číny**, čo môže viesť k medzerám v infraštruktúre pre pripojenie alebo investičným projektom, ktoré konkurujú iným alebo ich duplikujú. Útvary Komisie a ESVČ nepovažujú toto riziko vzhľadom na politickú realitu za relevantné,
- riziko, že **hospodárstvo EÚ negatívne ovplyvnia otrasy v jeho dodávateľských reťazcoch** s kľúčovými čínskymi dodávateľmi,
- riziko, že **verejné zdravie zasiahne zvýšená prepojenosť v globalizovanom svete** (vrátane čínskych dopravných trás v rámci iniciatívy BRI), ktorá urýchľuje prenos chorôb.

Budúca výzva 3:

Ako zlepšiť vykonávanie 74 opatrení stanovených v stratégii vzťahov EÚ – Čína, predovšetkým tých, ktoré podporujú reciprocitu a predchádzajú narúšajúcim účinkom na vnútorný trh EÚ, a ako riešiť tieto riziká: vytváranie medzier v infraštruktúre pre pripojenie alebo investičné projekty, ktoré konkurujú iným alebo ich duplikujú, otrasy v dodávateľských reťazcoch a prenos chorôb.

76 **Stratégia vzťahov EÚ – Čína bola zavedená bez predchádzajúceho posúdenia financovania EÚ** potrebného na vykonanie opatrení tejto stratégie a **bez vyčlenenia akéhokoľvek financovania EÚ**. Z nášho preskúmania vyplýva, že aj keď **také výdavky existujú, je ťažké získať prehľad** vynaložených finančných prostriedkov EÚ a rôznych finančných nástrojov, ktoré sa uplatňujú. Finančné prostriedky EÚ sa navyše použili na financovanie projektov, ktoré spadajú do investičnej stratégie Číny v Európe a ktoré môžu narušiť súčasnú stratégiu vzťahov EÚ – Čína.

Budúca výzva 4:

Ako umožniť orgánom EÚ s rozhodovacími právomocami, aby lepšie stanovili a sledovali stratégiu vzťahov EÚ – Čína, a to vykonaním predbežného posúdenia finančných zdrojov EÚ potrebných na vykonanie opatrení tejto stratégie v budúcnosti s vyčlenením týchto financií a prehľadom súvisiacich výdavkov.

77 Spôsob, akým bolo stanovených 74 opatrení, **sťažuje monitorovanie pokroku dosiahnutého pri ich vykonávaní.** Jednoznačnejšie ciele, t. j. vedieť pre každé opatrenie, kto má čo dosiahnuť a dokedy, a určovanie pokroku dosiahnutého pri plnení týchto cieľov by uľahčilo monitorovanie vykonávania opatrení.

78 Podľa útvarov Komisie a ESVČ monitorovanie týchto opatrení pravidelne vykonávajú ich príslušné generálne riaditeľstvá. Dokumentáciu k tomu sme našli iba pre desať opatrení v rámci strategickej vízie EÚ – Čína na rok 2019. Okrem toho **neexistuje osobitné podávanie správ o troch kľúčových strategických dokumentoch a žiadne osobitné hodnotenie troch plánovaných stratégií.**

79 V dôsledku tohto prístupu k monitorovaniu, podávaniu správ a hodnoteniu týchto opatrení je ťažké zistiť, či sa riziká dostatočne zmierňujú alebo či sa príležitosti v plnej miere využívajú s ohľadom na výzvy, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia.

Budúca výzva 5:

Ako zistiť, či výzvy, ktoré predstavuje čínska investičná stratégia, sa riešia posilnením merania výkonnosti a opatreniami na monitorovanie, podávanie správ a hodnotenie v súvislosti so stratégiou vzťahov EÚ – Čína.

80 Reakcia EÚ na investičnú stratégiu Číny nepozostáva len z iniciatív, ktoré uskutočňujú inštitúcie EÚ, ale aj z individuálnych opatrení členských štátov voči Číne. Individuálne reakcie členských štátov na investičnú stratégiu Číny možno nájsť v štyroch oblastiach:

- memorandá o porozumení,
- bilaterálne investičné zmluvy,
- vnútroštátne preverovanie PZI
- a politické dokumenty členských štátov o Číne.

81 Okrem toho, Čína vytvorila rámec pre spoluprácu so skupinou 17 krajín strednej a východnej Európy (zvyčajne nazývaný „17 + 1“), medzi ktorými je 12 členských štátov EÚ a päť kandidátskych alebo potenciálnych kandidátskych krajín západného Balkánu. **Keďže tieto krajiny v tomto rámci spolupracujú s Čínou na bilaterálnej úrovni, rámec spolupráce 17 + 1 môže ovplyvniť účinné vykonávanie prístupovej stratégie EÚ pre krajiny západného Balkánu.**

82 Rôzne zdroje nás informovali, že členské štáty často rokujú s Čínou dvojstranne v súlade so **svojimi vnútroštátnymi záujmami bez toho, aby vždy informovali Komisiu alebo s ňou** v prípade potreby **koordinovali svoje kroky**. Napríklad, zatiaľ čo 15 členských štátov podpísalo s Čínou MoP týkajúce sa iniciatívy BRI, do termínu tohto preskúmania Komisia nebola o žiadnom z týchto MoP informovaná. V dôsledku tohto je pre EÚ a členské štáty ťažké reagovať koordinovane. Takýto prístup ku komunikácii s Čínou, keď členské štáty konajú individuálne, neprispieva k hospodárskemu vplyvu spoločného postupu EÚ.

83 Strategická vízia EÚ – Čína na rok 2019 ukázala posun v charaktere vzťahov EÚ – Čína, keď Čína bola súbežne označovaná za partnera aj za systémového rivala. Účinná reakcia na tento geopolitický posun by si vyžadovala, aby **členské štáty konali spoločne s inštitúciami EÚ ako Únia.**

Budúca výzva 6:

Ako lepšie koordinovať reakciu inštitúcií EÚ a členských štátov podporou výmeny informácií medzi nimi o spolupráci EÚ – Čína.

Prílohy

Príloha I – Skupina odborníkov

<i>Meno</i>	<i>Pozícia</i>	<i>Organizácia</i>
Dr. Matt Ferchen	vedúci Global China Research	MERICS
Kristine Berzinová	vedúca pracovníčka	Aliancia na ochranu demokracie, Nemecký Marshallov fond
Profesor Jing Men	Baillet Latour profesor vzťahov EÚ – Čína, riaditeľ Výskumného centra EÚ – Čína	univerzita College of Europe

Príloha II – Vymedzenie, ciele, investície a financovanie iniciatívy BRI

Vymedzenie

BRI tvorí integrálny pilier *stratégie Going Global*, a teda podporuje *stratégiu Made in China 2025*. Cieľom je podporovať prepájanie v piatich rozličných oblastiach: politika, infraštruktúra, obchod, mena a ľudia. Infraštruktúra prepojenosti dostala najvyššiu prioritu so zameraním na dopravu, energetiku a informačné technológie.

Investovaním do projektov infraštruktúry sa zlepšuje prepojenosť medzi rôznymi oblasťami, krajinami a regiónmi, čo výrazne uľahčuje obchod. Prijemcami sú zväčša nízkopríjmové hospodárstva, ktoré majú väčší potenciál rýchleho rastu a môžu sa stať miestom určenia čínskych investícií aj vývozu.

Základným východiskovým predpokladom iniciatívy BRI je, že lepšia obchodná infraštruktúra znižuje náklady na dopravu. To bude mať pozitívny vplyv na medzinárodný obchod. Podľa štúdie by potenciálne zníženie týchto nákladov o 50 % zvýšilo obchod v Ázii o 3 % a v Európe o 6 %⁵⁸.

Ciele

- Umožniť Číne, aby využívala svoje nadmerné výrobné kapacity a investovala svoje rezervy v zahraničných menách do projektov prepojenosti.
- Uľahčiť internacionalizáciu jüanu, čo zvýši jeho konkurencieschopnosť v porovnaní s inými globálnymi menami.
- Lepšie zabezpečiť Dodávky energie Číny prostredníctvom diverzifikácie jej dodávateľov energie.
- Modernizovať čínsky priemysel pomocou vyspelých technológií prenášaných z krajín, do ktorých smerujú čínske investície, pri súčasnom vývoze čínskych noriem. Cieľom iniciatívy BRI je prostredníctvom zvýšeného vývozu „podporiť uznávanie čínskych noriem“⁵⁹. Príkladom týchto noriem sú mobilné telefóny vyrábané spoločnosťou *Huawei*, lídrom v oblasti technológie 5G.

⁵⁸ Garcia-Herrero, Al. a Xu, J., *China's Belt and Road Initiative: Can Europe Expect Trade Gains?* (Čínska iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta: Môže Európa očakávať obchodné zisky?), Bruegel Working Paper, piate vydanie, 2016, s. 7.

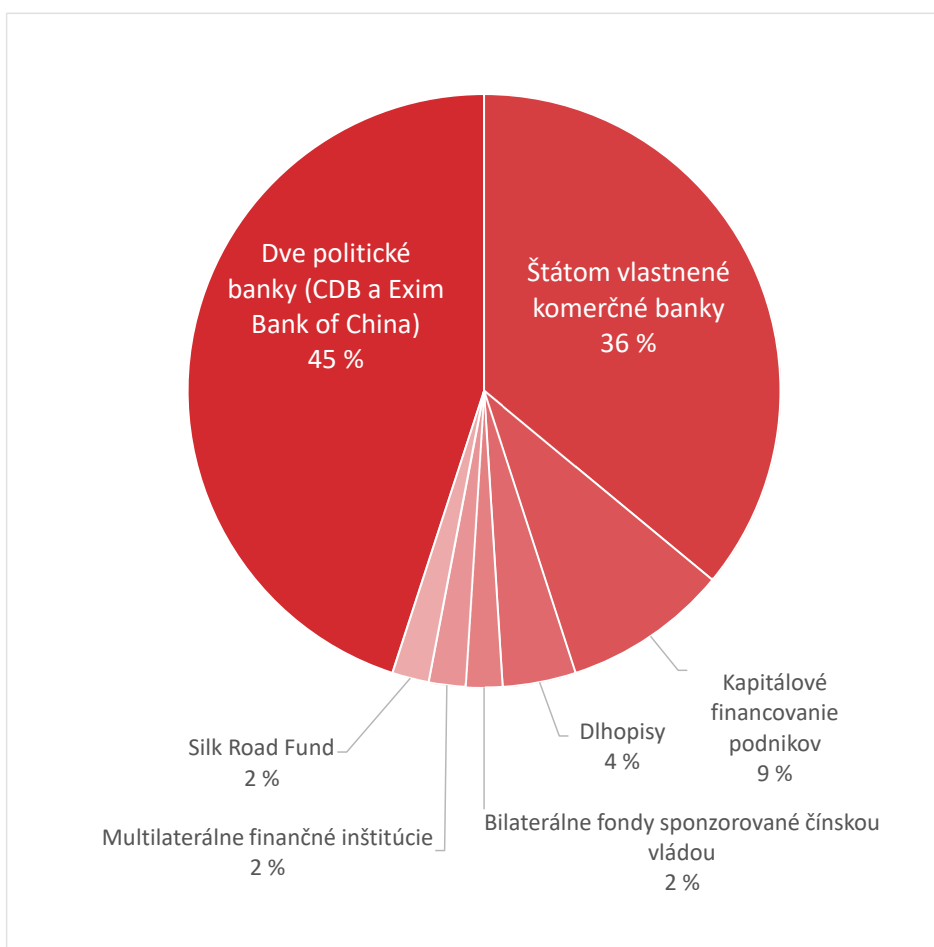
⁵⁹ Cai P., *Understanding China's Belt and Road Initiative* (Chápanie čínskej iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta), Lowy Institute for International Policy, marec 2017, s. 9.

- o Podporovať Čínu pri zvyšovaní jej politickej a strategickej sily a zároveň sa usilovať o udržiavanie priateľských a mierových vzťahov s jej susedmi.

Investície a financovanie

Iniciatíva BRI je financovaná najmä čínskym štátom. Vypočítaná hodnota tohto financovania do konca roku 2018 bola viac ako 750 mld. USD. Táto suma pochádza z rôznych zdrojov (pozri *ilustráciu 12*). Väčšina týchto nástrojov je vo vlastníctve štátu alebo vnútroštátne financovaná. Tieto zdroje uvádzajú zvýhodnené úvery, ktoré sú jednou z rizikovejších častí iniciatívy BRI, pretože financovanie smeruje do krajín s nižšími štátnymi úverovými ratingmi. Mohli by preto vzniknúť prípady, keď infraštruktúru, niekedy národného alebo strategického významu, vybudovanú na základe investície, získajú v prípade platobnej neschopnosti čínski veritelia, osobitne v novovzniknutých alebo rozvojových krajinách.

Ilustrácia 12 – Zdroje financovania na podporu projektov iniciatívy BRI



Zdroj: He A., *The Belt and Road Initiative: Motivations, Financing, Expansion and Challenges of Xi's Ever-expanding Strategy* (Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta: Motivácie, financovanie, rozširovanie a výzvy stratégie neustáleho rozširovania Xi), CIGI Papers, č. 225, Centre for International Governance Innovation, september 2019.

Väčšinu týchto úverov realizujú štátom vlastnené podniky. Tento spôsob vykonávania znamená, že nie je potrebné prevziať vlastníctvo infraštruktúry a účinnejšie a efektívnejšie je ponechať existujúce riadenie a prevádzku spoločností v zahraničí. Čínske investície v rámci iniciatívy BRI sa preto realizujú najmä prostredníctvom fúzií a akvizícií spoločností, namiesto investícií na zelenej lúke.

Štúdie ukazujú odhady zvyšovania celkového obchodného rastu (2,8 % a 9,7 % pre ekonomiky koridorov BRI)⁶⁰, zahraničných investícií (4,97 % celkových PZI pre ekonomiky koridorov BRI)⁶¹ a celkového rastu HDP (0,7 % až 2,9 %)⁶².

⁶⁰ Svetová banka, *Belt and Road Economics: Opportunities and Risks of Transport Corridors* (Ekonomika iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta: príležitosti a riziká dopravných koridorov), Hlavná správa (angličtina), skupina Svetovej banky, Washington DC 2019, s. 5.

⁶¹ Tamže, s. 55.

⁶² Tamže, s. 5.

Príloha III – Obmedzenia štatistík PZI

Štatistiky PZI vypracované Eurostatom majú tieto obmedzenia:

- 1) Nezahŕňajú zahraničné investície, ak investor vlastní menej než 10 % hlasovacích práv v spoločnosti. Takéto investície sa označujú za portfóliové investície a nie je možné určiť miesto pobytu (alebo štátnu príslušnosť) týchto investorov.
- 2) Údaje neukazujú iné formy vplyvu uplatňované na riadenie a prevádzku spoločností, ako je zastúpenie v správnej rade alebo v procese tvorby politiky, iné zmluvné dôvody alebo obstarávanie základnej technológie.
- 3) Využitie SPV neukazuje pôvod konečného vlastníka, ani existenciu asymetrií v oznámeniach o prichádzajúcich a odchádzajúcich tokoch investícií. Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre obchod oznámilo, že pokiaľ ide o súhrnnú úroveň v roku 2016, 64 % prichádzajúcich PZI prechádzalo cez SPV, a že to predstavuje viaceré problémy pri používaní štatistík PZI v rámci sledovania zahraničných investícií.
- 4) GR pre obchod ďalej zistilo, že pri použití obojstranných PZI na analýzu kvality údajov o zahraničných investíciách existujú vnútroštátne vyhlásenia v rámci EÚ o domácich aktívach v držbe cudzincov a vyhlásenia zahraničných krajín o aktívach držaných v Európe. Tieto dve vyhlásenia sa zvyčajne nezhodujú⁶³.

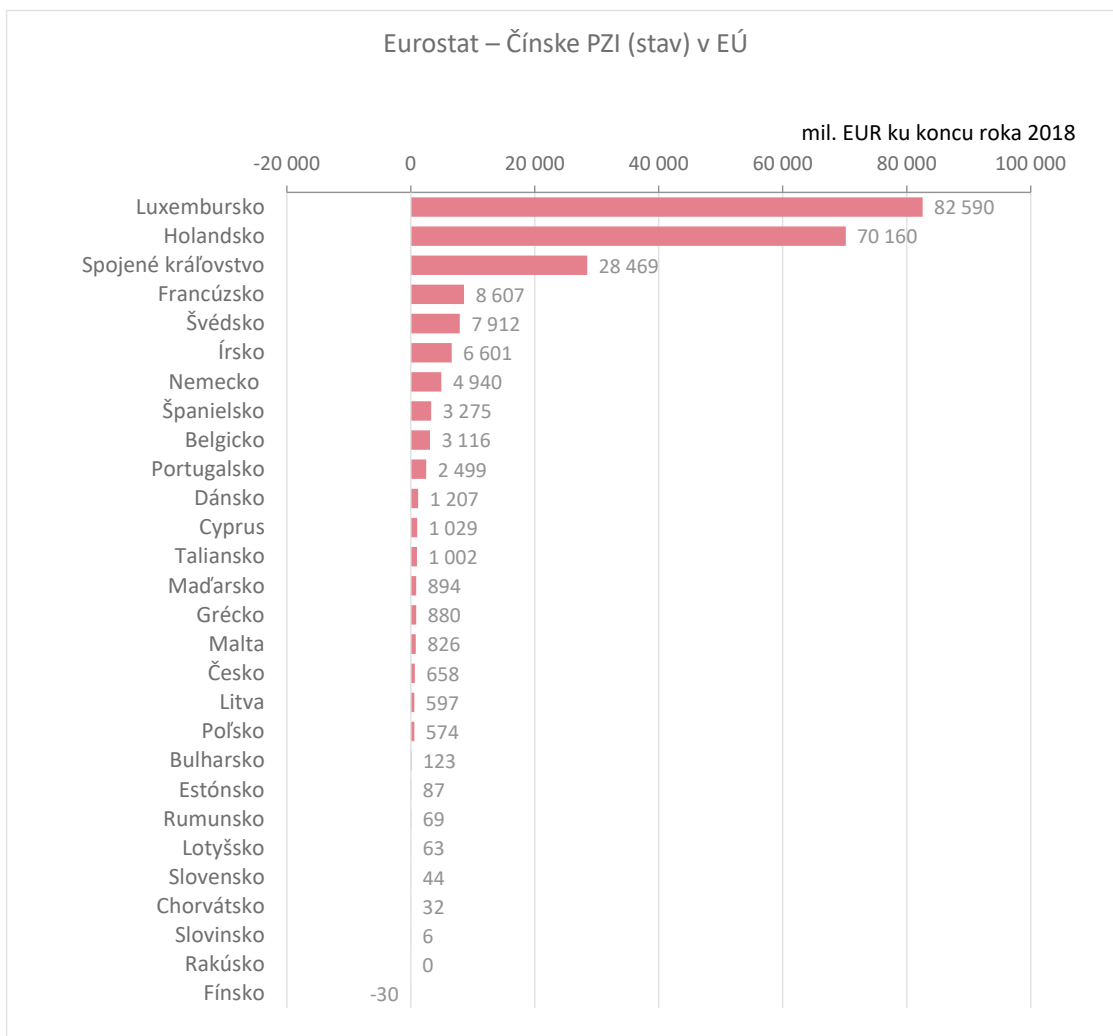
Eurostat poskytuje platformu na výmenu dôverných údajov spoločností medzi členskými štátmi EÚ s cieľom zlepšiť kvalitu štatistík PZI. V spolupráci s Európskou centrálnou bankou Eurostat takisto organizuje štvrtročné stretnutia, na ktorých sa zúčastňujú členské štáty s výraznými obojstrannými asymetriami s cieľom zlepšiť ich údaje.

Eurostat skúma možnosti vypracovania údajov PZI preukazujúcich krajinu pobytu konečného investora, ako aj krajinu sídla podniku, ktorý napokon dostane investíciu (konečná hostiteľská krajina).

⁶³ Pracovný dokument útvarov Komisie, SWD(2019) 108 final, poznámka 29, s. 68 a 71.

Príloha IV – Prehľad čínskych investícií v EÚ: PZI (stav)

Ilustrácia 13 – Čínske PZI (stav) v EÚ podľa údajov Eurostatu

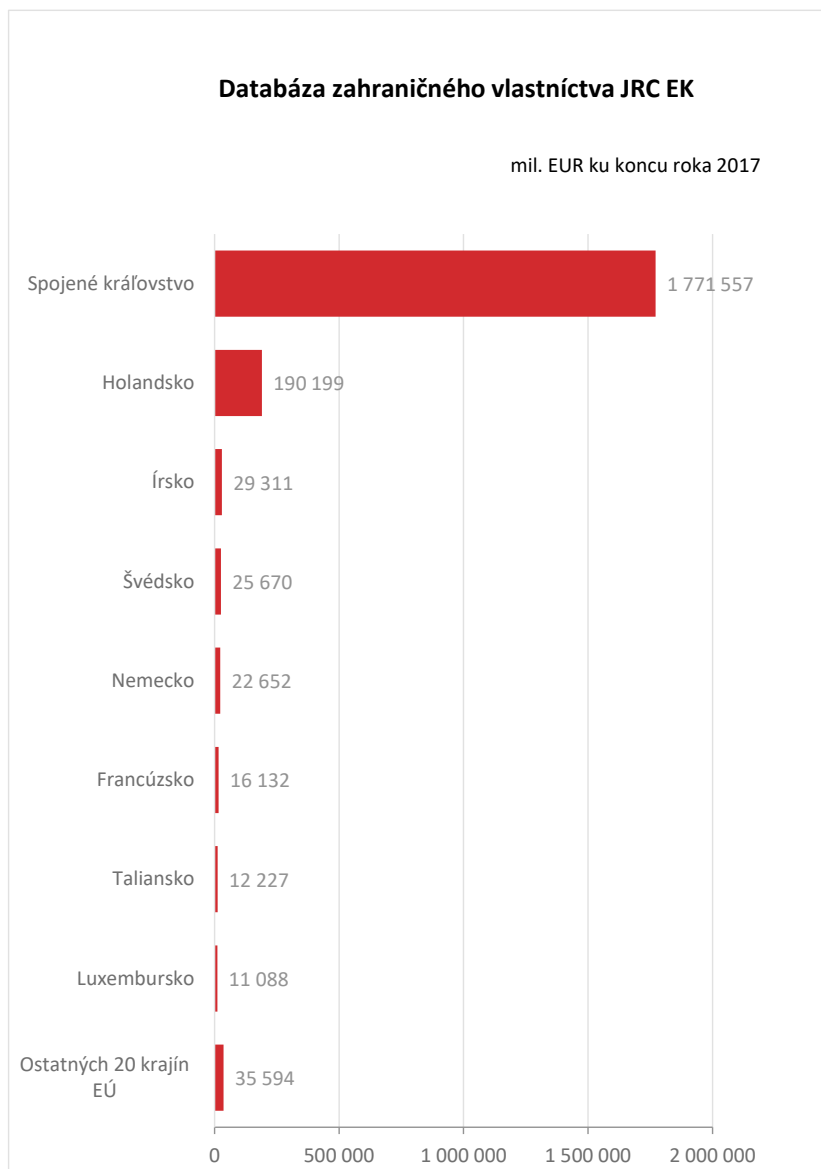


Poznámka: Údaje zahŕňajú Hongkong.

Zdroj: Databáza Eurostatu, najnovšie dostupné údaje sú z konca roka 2018.

Príloha V – Prehľad čínskych investícií v EÚ: zahraničné vlastníctvo

Ilustrácia 14 – Aktíva spoločností v EÚ kontrolovaných čínskymi investormi podľa databázy zahraničného vlastníctva Spoločného výskumného centra EK (JRC EK)



Poznámka 1: Ostatných 20 krajín EÚ: Rakúsko, Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Grécko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko.

Poznámka 2: *Ilustrácia 14* vyjadruje celkové aktíva spoločností v EÚ, ktoré sú pod kontrolou čínskych investorov. Údaje sa môžu líšiť od účasti vo vlastníctve čínskych investorov (meraných ako percentuálny podiel vlastnených akcií vynásobený celkovými aktívami). GR TRADE definuje kontrolu spoločnosti ako vlastníctvo minimálne 50,01 % jej akcií. „Kontrola“ teda neznamená vlastníctvo 100 % kapitálu. Tieto údaje sa zostavujú na základe nekonsolidovaných i konsolidovaných účtovných zvierok spoločností (v závislosti od dostupnosti údajov). Ďalšie informácie sa uvádzajú v správe Gregori W., Nardo M., Ndacyayisenga N., Rancan M., *Foreign Investment in the EU* (Zahraničné investície v EÚ), FOWN dataset, EUR 29885 EN, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie.

Zdroj: Databáza zahraničného vlastníctva JRC EK, najnovšie dostupné údaje sú z konca roku 2017.

Príloha VI – Prehľad rizík a príležitostí vyplývajúcich z investičnej stratégie Číny pre EÚ podľa Európskeho dvora audítorov

RIZIK

Číslo R + Druh rizika	Prehľad vonkajších rizík	Údaje a informácie potrebné na zachytenie/posúdenie rizika	Príklady zdrojov pre prehľad rizík
R.1 Politické	Riziko, že čínske investície v EÚ týkajúce sa citlivých/strategických aktív môžu ovplyvniť bezpečnosť a verejný poriadok	Údaje a informácie o citlivých/strategických aktívach členských štátov	Minghao, Z., <i>The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations</i> (Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta a jej dôsledky pre vzťahy Číny a Európy), <i>The International Spectator</i> , s. 114, október 2016; Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 647, február 2017.
R.2 Politické	Riziko, že jednotlivé členské štáty uzavrú s Čínou memorandum o porozumení (MoP) týkajúce sa spolupráce na iniciatíve Jedno pásmo, jedna cesta (BRI), potenciálne prispieva k narúšaniu jednotnosti EÚ.	Údaje a informácie o MoP členských štátov týkajúcich sa BRI, uzavretých s Čínou	Casarini, N., <i>When All Roads Lead to Beijing. Assessing China's New Silk Road and its Implications for Europe</i> (Keď všetky cesty vedú do Pekingu. Posúdenie novej hodvábanej cesty Číny a jej dôsledkov pre Európu), <i>The International Spectator</i> , s. 105, november 2016.
R.3 Politické	Riziko, že projekty iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta (BRI) môžu prispieť k oslabeniu vlastníctva/kontroly členských štátov v oblasti kritickej infraštruktúry národného alebo strategického významu, čo môže mať geopolitické dôsledky pre hospodárske väzby EÚ s inými partnerskými krajinami.	Pozri R.1 a R.2, ako aj údaje a informácie o investičnom vlastníctve kritickej infraštruktúry	Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 646 a 647, február 2017.
R.4 Politické	Riziko, že čínske investície rozširujú infraštruktúru cezhraničnej prepojenosti, ktorá sa využíva v rámci nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti/nezákonného obchodovania	Štúdie o účinnosti, bezpečnosti a trestnej činnosti v súvislosti s mechanizmami prepájania	Svetová iniciatíva proti nadnárodnej organizovanej trestnej činnosti, <i>Dialogue on Organized Crime and Development – Conference Report</i> (Dialóg o organizovanej trestnej činnosti a rozvoji – správa z konferencie), s. 2 a 3, február 2019.

Číslo R + Druh rizika	Prehľad vonkajších rizík	Údaje a informácie potrebné na zachytenie/posúdenie rizika	Príklady zdrojov pre prehľad rizík
R.5 Hospodárske	Riziko nedostatku reciprocity a neoprávnených hospodárskych výhod pre čínske spoločnosti v porovnaní so spoločnosťami z EÚ v dôsledku nerovnakých podmienok a/alebo pravidiel WTO	Štúdie o hospodárskych výhodách pre čínske spoločnosti (v porovnaní so spoločnosťami z EÚ) v rámci hospodárskej súťaže v EÚ a na medzinárodných trhoch	Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, Výskum pre výbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> (Nová hodvábná cesta – príležitosti a výzvy pre dopravu EÚ), s. 71 a 79, január 2018; Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 646, február 2017.
R.6 Hospodárske	Nedostatočná koordinácia medzi infraštruktúrnymi programami EÚ a Číny, čo môže viesť k medzerám v infraštruktúre pre pripojenie alebo investičným projektom, ktoré konkurujú iným alebo ich duplikujú	Údaje a informácie alebo štúdie o koordinácii, presahoch a synergii medzi iniciatívou BRI a programami EÚ v oblasti prepojenosti, napríklad pokiaľ ide o používanie dopravnej infraštruktúry na koridoroch EÚ zo strany čínskych používateľov	Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, Výskum pre výbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> (Nová hodvábná cesta – príležitosti a výzvy pre dopravu EÚ), s. 64 – 72, 84 – 85, január 2018.
R.7 Hospodárske	Riziko, že čínske investície alebo úvery v Európe povedú k úpadku v dôsledku zle koncipovaných projektov financovaných čínskymi bankami vo vlastníctve štátu, alebo v dôsledku financovania nezvládnuteľných dlhov čínskymi štátom vlastnenými podnikmi v EÚ a v rozvojových krajinách. Ak čínske finančné zdroje prevezmú projekty, o ktorých sa pôvodne rokovalo s požiavajúcimi inštitúciami, buď medzinárodnými, alebo z EÚ (ktoré ponúkali výhodnejšie podmienky), mohlo by to viesť k vzniku prípadov, keď infraštruktúru národného alebo strategického významu získajú v prípade platobnej neschopnosti čínski veritelia.	Údaje a informácie alebo štúdie o zlyhaní projektov a/alebo spoločností financovaných čínskymi investíciami v EÚ a/alebo v rozvojových krajinách	OECD, <i>China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape</i> (Čínska iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta v priestore svetového obchodu, investícií a financií), OECD Business and Finance Outlook 2018, s. 21 a 29.

Číslo R + Druh rizika	Prehľad vonkajších rizík	Údaje a informácie potrebné na zachytenie/posúdenie rizika	Príklady zdrojov pre prehľad rizík
R.8 Hospodárske	Riziko, že dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ a globálna dynamika inovácií vyvolaná hospodárskou súťažou bude ovplyvnená nútenými presunmi technológií do Číny prostredníctvom zahraničných investícií	Údaje a informácie alebo štúdie o presune technológie z EÚ do Číny	Minghao, Z., <i>The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations</i> (Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta a jej dôsledky pre vzťahy Číny a Európy), <i>The International Spectator</i> , s. 114, október 2016; Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 646, február 2017.
R.9 Hospodárske	Riziko dovozu tovarov z Číny do EÚ, s cenami pod výrobnými nákladmi	Údaje a informácie o obchodnom deficite EÚ voči Číne	Casarini, N., <i>Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?</i> (Je čínska iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta výhodná pre Európu?), s. 10, <i>Istituto Affari Internazionali (IAI)</i> , október 2015.
R.10 Hospodárske	Hospodárstvo EÚ ovplyvňujú negatívne otrasy v jeho dodávateľských reťazcoch s kľúčovými čínskymi dodávateľmi	Údaje o európskej závislosti od čínskych dodávateľov a nahraditeľnosti čínskymi dodávateľmi v dodávateľských reťazcoch mimo Európy vrátane výskumných materiálov od ECB	Ekonomický bulletin ECB, <i>Transmission of output shocks – the role of cross-border production chains</i> (Prenos otrasov súvisiacich s produkciou – úloha cezhraničných výrobných reťazcov), s. 10 a 11, vydanie 2/2016.
R.11 Sociálne	Čínske spoločnosti podieľajúce sa na zahraničných investíciách mimo EÚ nerešpektujú pracovné/sociálne práva pracovníkov	Štúdie o zákonoch týkajúcich sa sociálnych práv a výhod miestnych pracovníkov a ich rešpektovania v prípade zahraničných investícií čínskych spoločností mimo EÚ	Minghao, Z., <i>The Belt and Road Initiative and its Implications for China-Europe Relations</i> (Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta a jej dôsledky pre vzťahy Číny a Európy), <i>The International Spectator</i> , s. 115, október 2016.
R.12 Technologické	Riziko, že iniciatíva BRI nie je dostatočne v súlade s pravidlami bezpečnosti údajov podľa noriem EÚ, čo spôsobuje zraniteľnosť EÚ voči kybernetickým útokom (počítačovej kriminalite alebo špionáži)	Štúdie o dodržiavaní pravidiel bezpečnosti údajov v EÚ a o kybernetických útokoch (alebo počítačovej kriminalite alebo špionáži) vo všeobecnosti	Hanemann, T., Huotari, M. a Kratz, A., <i>Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies</i> (Čínske PZI v Európe: Trendy a vplyv nových politík v oblasti preverovania v roku 2018), s. 20, <i>MERICS a Rhodium Group (RHG)</i> , marec 2019; Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 647, február 2017.

Číslo R + Druh rizika	Prehľad vonkajších rizík	Údaje a informácie potrebné na zachytenie/posúdenie rizika	Príklady zdrojov pre prehľad rizík
R.13 Technologické	Riziko, že pri čínskych investíciách sa nedodržiavajú európske/medzinárodné normy (t. j. uplatňujú sa „nižšie“ domáce alebo „globálne štandardné“ normy), napríklad pokiaľ ide o budovanie cezhraničných dopravných prepojení. Takýto neudržateľný prístup môže viesť k strate pozitívnych účinkov noriem EÚ v oblastiach, ako sú obchod a inovácia.	Štúdie o uplatňovaní noriem a o rozdieloch medzi normami EÚ/medzinárodnými normami a čínskymi domácimi/„globálnymi štandardnými“ normami v oblasti dopravných prepojení	OECD, <i>China's Belt and Road Initiative in the Global Trade, Investment and Finance Landscape</i> (Čínska iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta v priestore svetového obchodu, investícií a financií), OECD Business and Finance Outlook 2018, s. 27.
R.14 Právne	Riziko, že čínske investície nespĺňajú právne predpisy EÚ týkajúce sa boja proti praniu špinavých peňazí či ďalšie finančné regulácie, a nedostatok informácií o konečnom investorovi	Údaje a informácie alebo štúdie o tom, ako čínske investície spĺňajú pravidlá EÚ týkajúce sa boja proti praniu špinavých peňazí a ďalšie finančné regulácie	Hanemann, T., Huotari, M. a Kratz, A., <i>Chinese FDI in Europe: 2018 Trends and Impact of New Screening Policies</i> (Čínske PZI v Európe: Trendy a vplyv nových politík v oblasti preverovania v roku 2018), s. 20, MERICS a Rhodium Group (RHG), marec 2019.
R.15 Právne	Riziko, že veľké projekty infraštruktúry v EÚ, riadené čínskou stranou, sú pridelené protiprávne v dôsledku umelo znížených čínskych ponúk (alebo podporených štátnymi financiami)	Údaje a informácie alebo štúdie o korupcii pri pridelení projektov infraštruktúry (v EÚ), a ak je to relevantné, v súvislosti s čínskymi spoločnosťami	Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 646 a 647, február 2017.
R.16 Právne	Riziko, že dovoz čínskeho tovaru do EÚ je ovplyvnený podvodmi týkajúcimi sa ciel a DPH, čo ovplyvňuje výpočet vlastných zdrojov	Údaje a informácie alebo štúdie o vyhýbaní sa plateniu cla a DPH pri dovoze do EÚ z Číny, čo ovplyvňuje výpočet vlastných zdrojov	Výročné správy Európskeho dvora audítorov za roky 2016 – 2018.
R.17 Environmentálne	Riziko, že čínske spoločnosti nedodržiavajú regulačné normy EÚ alebo medzinárodné regulačné normy (vrátane environmentálnych požiadaviek), keď sa zúčastňujú obstarávania v EÚ alebo v prístupujúcich krajinách (napríklad vplyv čínskych investičných projektov na Európsku zelenú dohodu)	Štúdie o dodržiavaní regulačných noriem EÚ alebo medzinárodných regulačných noriem (vrátane environmentálnych požiadaviek a regulácie obstarávania) čínskymi spoločnosťami v EÚ alebo v prístupujúcich krajinách	<i>Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors</i> (Ekonomika iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta: príležitosti a riziká dopravných koridorov), skupina Svetovej banky, s. 111 a 112.
R.18 Environmentálne	Verejné zdravie je ovplyvňované zvýšenou prepojenosťou v globalizovanom svete (vrátane čínskych dopravných trás v rámci iniciatívy BRI), ktorá urýchľuje prenos chorôb	Štúdie Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) o ohrození verejného zdravia medzinárodného dosahu	Tatem, A. J., Rogers, D. J. a Hay, S. I., <i>Global Transport Networks and Infectious Disease Spread</i> (Globálne dopravné siete a šírenie infekčných chorôb), <i>Advances in Parasitology</i> , Elsevier Public Health Emergency Collection, zv. 62, 2006.

PRÍLEŽITOSTI

Číslo O + Druh príležitosti	Prehľad vonkajších príležitostí	Údaje a informácie potrebné na zachytenie/posúdenie príležitosti	Príklady zdrojov pre prehľad príležitostí
O.1 Politické	Príležitosť, že čínske investície v EÚ podporia spoločné záujmy, pričom vytvoria pevný základ pre bilaterálne vzťahy a dlhodobé partnerstvo EÚ – Čína	Štúdie o vplyve čínskych investícií na vytváranie pevného základu pre bilaterálne vzťahy a dlhodobé partnerstvo EÚ – Čína	Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 646, február 2017.
O.2 Politické	Príležitosť, že čínske investície a aktivity prispievajú k mieru a bezpečnosti (vrátane celosvetového verejného zdravia) v susedstve EÚ a v rozvojových krajinách	Štúdie o vplyve čínskych investícií na stabilitu susedstva EÚ a rozvojových krajín	Casarini, N., <i>Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?</i> (Je čínska iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta výhodná pre Európu?), s. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), október 2015.
O.3 Hospodárske	Príležitosť pre EÚ zapojiť sa s Čínou (vrátane medzinárodných multilaterálnych rozvojových bánk) do potenciálneho zvyšovania medzinárodných úverových kapacít vo viacerých odvetviach a tým podporiť hospodársky rast členských štátov	Štúdie o medziodvetvových medzinárodných úverových kapacitách a o vplyvoch čínskych investícií na vytváranie finančných zdrojov (aj vrátane medzinárodných bánk) a na hospodársky rast členských štátov	Kamal, R. a Gallagher, K., <i>China Goes Global With Development Banks</i> (Čína ide do sveta s rozvojovými bankami), Bretton Woods Project, apríl 2016.
O.4 Hospodárske	Príležitosť, ktorú poskytujú čínske investície v susedných a rozvojových krajinách ako príspevok k plneniu súvisiacich cieľov EÚ, predovšetkým zvyšovaním ich hospodárskeho rastu	Štúdie o vplyve čínskych investícií na plnenie cieľov EÚ v susedných a rozvojových krajinách, predovšetkým zvyšovaním ich hospodárskeho rastu	Príspevok Európskej komisie a VP/PK Európskej rade, EÚ – Čína: strategická vízia, s. 4, JOIN(2019) 5 final, 12. marec 2019.
O.5 Hospodárske	Príležitosť pre EÚ, aby sa euro stalo silnejšou menou vďaka výraznému podielu čínskych devízových rezerv konvertovaných na euro	Štúdie o vplyve čínskych investícií na revaluáciu/devaluáciu eura	Casarini, N., <i>Is Europe to benefit from China's Belt and Road Initiative?</i> (Je čínska iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta výhodná pre Európu?), s. 10, Istituto Affari Internazionali (IAI), október 2015.
O.6 Hospodárske	Príležitosť, že iniciatíva BRI prispieje k rozšíreniu obchodu zlepšením prepojenosti a znížením obchodných nákladov v EÚ a ďalších krajinách	Štúdie o vplyve čínskych investícií na obchodné náklady a na obchodnú bilanciu EÚ a ďalších krajín	<i>Belt and Road Economics – Opportunities and Risks of Transport Corridors</i> (Ekonomika iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta: príležitosti a riziká dopravných koridorov), s. 5, skupina Svetovej banky.
O.7 Hospodárske	Príležitosť poskytnutá iniciatívou BRI na ďalší rozvoj (komerčnej) železničnej dopravy v EÚ ako alternatívy námornej aj leteckej dopravy	Štúdie o vplyve ďalšieho rozvoja (komerčnej) železničnej dopravy v EÚ ako alternatívy námornej aj leteckej dopravy, vyplývajúceho z iniciatívy BRI	Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, Výskum pre výbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> (Nová hodvábna cesta – príležitosti a výzvy pre dopravu EÚ), s. 65 – 66, január 2018.

Číslo O + Druh príležitosti	Prehľad vonkajších príležitostí	Údaje a informácie potrebné na zachytenie/posúdenie príležitosti	Príklady zdrojov pre prehľad príležitostí
O.8 Hospodárske	Príležitosť poskytnutá iniciatívou BRI na obnovenie rovnováhy tokov nákladnej prepravy vstupujúcich do EÚ/vystupujúcich z EÚ	Štúdie o vplyve iniciatívy BRI na toky nákladnej prepravy vstupujúce do EÚ/vystupujúce z EÚ	Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, Výskum pre výbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> (Nová hodvábná cesta – príležitosti a výzvy pre dopravu EÚ), s. 66 – 67, január 2018.
O.9 Hospodárske	Príležitosť poskytnutá iniciatívou BRI ako stimul na zjednodušenie colných režimov s cieľom zlepšiť prepojenosť	Štúdie o vplyve iniciatívy BRI na stimulovanie zlepšenia a zjednodušenia colných režimov	Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, Výskum pre výbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> (Nová hodvábná cesta – príležitosti a výzvy pre dopravu EÚ), s. 67, január 2018.
O.10 Hospodárske	Príležitosť pre spoločnosti EÚ budovať železnice, cesty a infraštruktúru v Strednej Ázii, s možným zdieľaním zručností medzi EÚ a Čínou	Štúdie o vplyve čínskych investícií do infraštruktúry dopravnej prepojenosti v Strednej Ázii a zdieľania zručností medzi EÚ a Čínou	Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre vnútorné politiky, Výskum pre výbor TRAN: <i>The new Silk Route - opportunities and challenges for EU transport</i> (Nová hodvábná cesta – príležitosti a výzvy pre dopravu EÚ), s. 68, január 2018.
O.11 Hospodárske	Príležitosť EÚ prostredníctvom kontaktu s najnovšími technológiami zlepšiť svoje technologické normy a kapacity pri rozvíjaní stratégie Digital4Development, ako sa uvádza v stratégii EÚ na prepájanie Európy a Ázie.	Štúdie o vplyve kontaktu s ázijskými technológiami na obchodné a bezpečnostné činnosti EÚ súvisiace so strategickým digitálnym rozvojom.	Európska komisia, Prepájanie Európy a Ázie – Stavebné prvky stratégie EÚ, spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke, JOIN(2018) 31 final, v Bruseli, 19. septembra 2018.
O.12 Hospodárske	Príležitosť pre EÚ diverzifikovať riziká (zahraničného) investičného vlastníctva, a tým znižovať akúkoľvek potenciálnu závislosť od niektorej jednotlivej krajiny	Štúdie o vplyve, aký má na EÚ diverzifikácia (zahraničného) investičného vlastníctva a závislosť od takéhoto vlastníctva	Conrad, B. a Kostka, G., <i>Chinese investments in Europe's energy sector: Risks and opportunities?</i> (Čínske investície do európskeho odvetvia energetiky: riziká a príležitosti?), s. 646, február 2017.
O.13 Hospodárske	Odvetvia EÚ, ako je napríklad vysokoškolské vzdelávanie, výskum, kreatívny/kultúrny priemysel majú prospech zo spolupráce a výmen s Čínou	Správy o programoch Horizont 2020 a Erasmus+	Hellkötter, K. a Ayoub, L., <i>Mapping the EU-China Cultural and Creative Landscape – Summarizing Report</i> (Mapovanie kultúrneho a kreatívneho priestoru EÚ – Čína: súhrnná správa), LSE, marec 2014 pre nástroj podpory dialógov o politike EÚ – Čína II Partneri dialógu: Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru, Ministerstvo kultúry ČĽR

Príloha VII – Opatrenia vyplývajúce zo stratégie EÚ voči Číne

Prvky novej stratégie EÚ voči Číne, 2016

	Opatrenie	Problém	Typ 1 G/S*	Typ 2 U/B/C**
	Základnou zásadou vzťahu EÚ s Čínou je, že by mal byť založený na recipročných prínosoch z politického aj hospodárskeho hľadiska			
	Spolupráca EÚ s Čínou by mala byť zásadová, praktická a pragmatická a mala by byť v súlade so záujmami a hodnotami Únie. Naďalej bude založená na pozitívnom programe partnerstva v spojení s konštruktívnym riadením rozdielov.			
	Spolupráca členských štátov EÚ s Čínou musí byť v súlade s právnymi predpismi, pravidlami a politikami EÚ.			
	EÚ očakáva, že Čína prevezme zodpovednosť v súlade s výhodami, ktoré čerpá z medzinárodného poriadku založeného na pravidlách.			
	Podpora ľudských práv bude naďalej základnou súčasťou spolupráce EÚ s Čínou, pričom centrom prístupu Únie je blahobyt občanov s dodržiavaním medzinárodných záväzkov. EÚ bude trvať na zodpovednosti Číny za dodržiavanie ľudských práv.			
	EÚ potvrdzuje politiku „jednej Číny“.			
	EÚ by mala naďalej rozvíjať svoje vzťahy s Taiwanom a podporovať konštruktívny rozvoj jeho vzťahov s Čínou.			
	EÚ by mala podporovať pokračujúce uplatňovanie zásady „jedna krajina, dva systémy“ v Hongkongu a v Macau.			
	Tvorba politiky EÚ voči Číne by mala plne zohľadňovať úzke vzťahy EÚ s USA a ďalšími partnermi.			
	EÚ by mala naďalej aktívne podporovať a stimulovať hospodárske, environmentálne a sociálne reformy v Číne smerujúce k otvorenejšiemu, udržateľnejšiemu a inkluzívnejšiemu modelu rastu.			
	Cieľom EÚ je zabezpečiť reciprocitu a rovnaké podmienky vo všetkých aspektoch svojho obchodu a investovania. S týmto cieľom posilní svoje monitorovanie prístupu európskych spoločností na čínske trhy a k čínskym systémom podpory výskumu a vývoja.			
	Všeobecná dohoda o investíciách je okamžitou prioritou EÚ s cieľom prehĺbiť a vyvážiť naše hospodárske vzťahy s Čínou.			
	EÚ kladie veľký dôraz na rýchle uzavretie dohody s Čínou o zemepisných označeniach, na ochranu názvov potravín podľa najvyšších medzinárodných štandardov.			
	EÚ pripravuje novú generáciu moderných obchodných dohôd na vysokej úrovni a mohla by zvážiť širšie ambície, ako je napríklad rozsiahla a komplexná dohoda o voľnom obchode s Čínou, keď budú na to správne podmienky vrátane vykonania potrebných hospodárskych reforiem v Číne.			
	EÚ očakáva, že Čína vykoná výrazné a overiteľné zníženie nadmernej priemyselnej kapacity na základe jasného harmonogramu záväzkov a nezávislého mechanizmu monitorovania.			
	EÚ víta produktívne čínske investície v Európe za predpokladu, že sú v súlade s právom a nariadeniami EÚ. Na druhej strane EÚ očakáva lepší prístup na trh pre zahraničné spoločnosti v Číne a rovnaké podmienky pre obchod a investovanie. Čína by mala znížiť počet chránených sektorov a minimalizovať vnútroštátne bezpečnostné previerky.			
	Posilniť by sa mala spolupráca v oblasti právneho štátu, presadzovania hospodárskej súťaže, ako aj noriem, pravidiel a regulácií v kľúčových odvetviach.			
	Posilniť by sa mala vzájomne výhodná spolupráca v oblasti výskumu a inovácie, so zabezpečením rovnakých podmienok.			
	Spolupráca v oblasti digitálneho hospodárstva môže priniesť výhody EÚ aj Číne. Malo by to posilniť rast prostredníctvom spoločných noriem a spoločného výskumu na základe reciprocity.			
	EÚ by mala zintenzívniť spoluprácu s Čínou v oblasti ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva. EÚ by mala posilniť opatrenia proti kybernetickým krádežiam duševného vlastníctva a obchodného tajomstva.			
	EÚ by mala využívať platformu EÚ a Číny v oblasti prepojenosti ako hlavný nástroj spolupráce s Čínou pri prepájaní euroázijského kontinentu prostredníctvom fyzickej a digitálnej siete, cez ktorú môžu prúdiť obchody, investície a kontakty medzi ľuďmi.			
	Spolupráca s Čínou na jej iniciatíve Jedno pásmo, jedna cesta by mala byť podmienená splnením vyhláseného cieľa Číny urobiť z toho otvorenú platformu, v rámci ktorej sa dodržiavajú pravidlá trhu a medzinárodné normy, s cieľom zabezpečiť prínos pre všetkých.			

	Mal by sa rozšíriť rozsah vzájomného dialógu ľudí a mali by sa nájsť nové iniciatívy, ktoré by motivovali väčší pluralizmus v kontaktoch. Mali by sa uľahčiť vzájomné kontakty medzi ľuďmi vo vzťahoch EÚ – Čína a posilniť by sa mal dialóg o mobilite a migrácii.		
	Uznanie väčšej úlohy Číny v medzinárodných vzťahoch a v riadení by malo byť prepojené s dôslednejším dodržiavaním medzinárodných pravidiel a noriem zo strany Číny.		
	EÚ povzbudzuje Čínu, aby mobilizovala svoje diplomatické a iné zdroje na zaistenie bezpečnosti ako celosvetového verejného statku vrátane spolupráce s Afganistanom a Sýriou.		
	EÚ má záujem o ázijskú bezpečnosť a bude pokračovať v posilňovaní svojho pozitívneho príspevku v tejto oblasti. Podobne EÚ povzbudzuje Čínu, aby aktívne prispievala k mieru a bezpečnosti v susedstve EÚ v súlade s medzinárodným právom.		
	EÚ chce dosiahnuť slobodu plavby a preletu v moriach východnej a južnej Číny. Diskusie by mali prebiehať pokojne, na základe právnych noriem, a bez jednostranných provokácií.		
	V rámci dialógu s Čínou EÚ hľadá širší spoločný základ v oblasti odzbrojenia, nešírenia zbraní, boja proti terorizmu a bezpečnosti kybernetického priestoru.		
	EÚ by mala zabezpečiť, že bude jednoznačne chápať obrannú a bezpečnostnú politiku Číny, aby mohla informovať o svojej spolupráci s Čínou.		
	Najlepšiu príležitosť na bezpečnostnú spoluprácu medzi EÚ a Čínou ponúka Afrika, a to na mori aj na pevnine. Pokračovať by mala spolupráca v boji proti pirátstvu v oblasti Afrického rohu.		
	EÚ by mala hľadať príležitosti na praktickú spoluprácu a koordináciu s Čínou v otázkach, ako je budovanie kapacity a podpora afrického mierového úsilia, s plným využitím dostupných diplomatických a bezpečnostných prostriedkov obidvoch strán.		
	EÚ a Čína majú spoločný záujem na podpore multilateralizmu. EÚ by mala spolupracovať s Čínou pri konsolidácii globálneho riadenia založeného na pravidlách.		
	EÚ by mala hľadať spoločnú platformu s Čínou, pokiaľ ide o kľúčové priority skupiny G20.		
	EÚ by mala podnecovať Čínu, aby zohrávala aktívnejšiu a angažovanejšiu úlohu v rámci WTO a v rámci mnohostranných a viacstranných obchodných a investičných iniciatív a aby zároveň prevzala zodpovednosť v súlade s výhodami, ktoré pre ňu plynú z otvoreného obchodného systému, a posilnila ambicióznosť spomínaných iniciatív. EÚ očakáva, že Čína predloží ponuku na prístupenie k Dohode o vládnom obstarávaní (GPA), čo je v súlade s dôležitosťou čínskeho trhu.		
	EÚ by mala užiť spolupracovať s Čínou v oblasti zvládania katastrof, humanitárnych kríz a migrácie.		
	EÚ by mala naďalej trvať na tom, aby Čína plnila svoje medzinárodné záväzky týkajúce sa zákonných a ľudských práv, v Číne aj v zahraničí, a mala by pri tom s Čínou spolupracovať.		
	Začať by sa mal posilnený dialóg EÚ – Čína o rozvoji.		
	EÚ by mala využiť záväzkov Číny bojovať proti zmene klímy a posilniť partnerstvo v tejto oblasti na dvojstrannej aj mnohostrannej úrovni.		
	Životné prostredie je v súčasnosti najvyššou prioritou čínskej politiky, ako sa uvádza v aktuálnom päťročnom pláne. EÚ by mala na tom budovať a vytvoriť pozitívny spoločný program v oblastiach, ako je boj proti znečisťovaniu vzduchu, vody a pôdy, obehové hospodárstvo, udržateľné hospodárenie s oceánskymi zdrojmi a boj proti ohrozeniu biotopov a biodiverzity.		
	EÚ by sa mala usilovať o užšiu spoluprácu s Čínou v boji proti antimikrobiálnej rezistencii.		
	Rokovanie s Čínou si vyžaduje komplexný prístup (EÚ) na zabezpečenie maximálneho vplyvu.		
	Členské štáty by mali podporiť dohodnuté pozície EÚ vo svojich dvojstranných vzťahoch s Čínou, zatiaľ čo útvary Komisie a ESVČ by mali zabezpečiť, aby členské štáty boli informované, keď je potrebné chrániť záujmy EÚ.		
	Počas výročných samitov EÚ – Čína a dialógov na vysokej úrovni sa stanovujú ciele a priority, ktoré sa majú plniť v rámci spoločného strategického programu.		
	Ročné preskúmanie vykonávania programu EÚ – Čína 2020 by sa malo uskutočniť na úrovni vysokých úradníkov, s podávaním správ samitu EÚ – Čína.		
	EÚ bude spolupracovať s Čínou na posudzovaní účinnosti mnohých spoločných dialógov a v prípade potreby sa bude usilovať o ich uľahčenie v súlade s prioritami EÚ.		
	EÚ by mala pokračovať v zlepšovaní svojej analytickej kapacity, pokiaľ ide o Čínu, a oslovovať budúce generácie čínskych vedúcich predstaviteľov vo všetkých oblastiach.		
	EÚ by mala aktívne využívať dostupné mechanizmy koordinácie s cieľom podporiť jednotnosť EÚ.		
	Vykonávanie stratégie EÚ voči Číne by sa malo preskúmať v pravidelných intervaloch v príslušných útvaroch Rady. EÚ by mala byť pripravená aktualizovať svoj prístup, keď sa zmenia základné predpoklady.		

Prepájanie Európy a Ázie – základné piliere stratégie EÚ, 2018

	Opatrenie	Problém	Typ 1 G/S*	Typ 2 U/B**
	Komisia vypracuje metodiku na posudzovanie úrovne udržateľnej prepojenosti v Európe a Ázii a jej hospodárskeho vplyvu v EÚ a jej regiónoch.			
	Komisia podporí výmenu údajov pre colné a digitálne dopravné koridory a posúdi riziká.			
	Komisia bude pokračovať v rokovaní o dohode o leteckej doprave so Združením národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN), Azerbajdžanom, Tureckom a Katarom a podpíše dvojstranné dohody o bezpečnosti letectva s Čínskou ľudovou republikou (Čínou) a Japonskom.			
	Komisia podporí dohody o dekarbonizácii dopravy na medzinárodnom fóre, predovšetkým v odvetviach leteckej a námornej dopravy.			
	Komisia podporí digitalizáciu a administratívne zjednodušenie námornej dopravy v Ázii a v čiernomorských krajinách, ako aj prijatie rotterdamských pravidiel.			
	Komisia preskúma možnosť rozšírenia mandátu koordinátora (koordinátorov) EÚ pre koridor transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) do susedných regiónov a regiónov rozširovania, v rámci plánovaného preskúmania nariadenia o sieti TEN-T, ktoré musí byť dokončené do roku 2023.			
	Komisia vypracuje normy pre etické používanie budúcich technológií, ako je umelá inteligencia, a podporí plný súlad so zodpovedným správaním štátu online.			
	Komisia ďalej podporí program Erasmus a akcie Marie Curie-Skłodowskej v Ázii a súvisiace dohody o reciprocite na rozšírenie možností výmeny a mobility.			
	Komisia posilní spoluprácu s príslušnými tretími krajinami vrátane platformy EÚ a Číny v oblasti prepojenosti na podporu digitálneho hospodárstva, efektívnej dopravnej prepojenosti a inteligentnej, udržateľnej, bezpečnej a zabezpečenej mobility, na základe rozšírenia siete TEN-T a podpory rovnakých podmienok na investovanie.			
	Komisia podporí udržateľnú prepojenosť v dialógoch s tretími krajinami o politike a rozvoji.			
	Komisia prehĺbi spoluprácu s príslušnými regionálnymi organizáciami v Ázii a bude riadiť prístupy k regionálnej prepojenosti pre Áziu.			
	Komisia bude spolupracovať s európskymi a medzinárodnými normalizačnými organizáciami a ich vnútroštátnymi členmi s cieľom dosiahnuť efektívny a spoločný rozvoj potrebných technických noriem, a to aj prostredníctvom cielej technickej pomoci a technickej spolupráce.			
	Komisia bude spolupracovať s Európskou hospodárskou komisiou OSN (EHK OSN) na zjednotení právneho režimu pre prevoz tovaru po železnici naprieč eurázijským kontinentom a s Medzivládnu organizáciou pre medzinárodnú železničnú prepravu (OTIF) a s Organizáciou pre spoluprácu železníc na rozšírení uplatňovania technických špecifikácií EÚ a rámcov riadenia bezpečnosti.			
	Komisia (a v prípade potreby vysoký predstaviteľ) bude uľahčovať investície do prepájania Európy a Ázie prostredníctvom investičných nástrojov a záruk, so zapojením európskych verejných bánk (EIB, EBOR a národné banky a inštitúcie členských štátov) a medzinárodných finančných inštitúcií (IFI), v súlade s medzinárodnými normami a za rovnakých podmienok.			
	Komisia (a v prípade potreby vysoký predstaviteľ) posilní spoluprácu na investíciách s Ázijskou rozvojovou bankou a Ázijskou bankou pre investície do infraštruktúry.			
	Komisia (a v prípade potreby vysoký predstaviteľ) zriadi poradnú obchodnú skupinu pre prepájanie Európy a Ázie.			
	Komisia (a v prípade potreby vysoký predstaviteľ) bude vyvíjať tlak na zvýšenie transparentnosti verejného obstarávania v euro-ázijskej infraštruktúre, a to aj prostredníctvom širšieho prístupu k Dohode WTO o vládnom obstarávaní (GPA) a prijatia noriem GPA, ako aj podpory vytvorenia osobitných webových sídiel pre verejné obstarávanie.			

EÚ – Čína: strategická vízia na rok 2019

	Opatrenie	Problém	Typ 1 G/S*	Typ 2 U/B**
	EÚ posilní spoluprácu s Čínou pri plnení spoločných záväzkov v rámci všetkých troch pilierov OSN – ľudských práv, mieru a bezpečnosti a rozvoja.			
	S cieľom účinnejšie bojovať proti zmene klímy EÚ vyzýva Čínu, aby začala znižovať svoje emisie pred rokom 2030, v súlade s cieľmi Parížskej dohody.			
	EÚ prehľbí spoluprácu s Čínou v oblasti mieru a bezpečnosti, pričom bude vychádzať z pozitívnej spolupráce na spoločnom komplexnom akčnom pláne pre Irán.			
	Aby si EÚ zachovala svoj záujem o stabilitu, udržateľný hospodársky rozvoj a dobrú správu vecí verejných v partnerských krajinách, masívnejšie bude uplatňovať existujúce dvojstranné dohody a finančné nástroje, a bude spolupracovať s Čínou na dodržiavaní rovnakých zásad prostredníctvom uplatňovania stratégie EÚ na prepájanie Európy a Ázie.			
	S cieľom dosiahnuť vyváženejší a recipročnejší hospodársky vzťah, EÚ vyzýva Čínu, aby plnila existujúce spoločné záväzky vo vzťahu EÚ – Čína. To zahŕňa reformu Svetovej obchodnej organizácie, predovšetkým pokiaľ ide o subvencie a nútené presuny technológií, ako aj uzatváranie dvojstranných dohôd o investíciách do roku 2020, o zemepisných označeniach v krátkom čase a o bezpečnosti letectva v nadchádzajúcich týždňoch.			
	Na podporu reciprocity a otvorenia príležitostí na obstarávanie v Číne by Európsky parlament a Rada mali prijať nástroj medzinárodného obstarávania pred koncom roka 2019.			
	S cieľom zabezpečiť zohľadňovanie nielen ceny, ale aj vysokej úrovne pracovných a environmentálnych noriem, Komisia do polovice roka 2019 uverejní usmernenie k účasti zahraničných dodávateľov a tovarov na trhu obstarávania v EÚ. Komisia spoločne s členskými štátmi vypracuje prehľad vykonávania súčasného rámca s cieľom zistiť nedostatky do konca roka 2019.			
	S cieľom dosiahnuť úplné riešenie narúšajúcich účinkov zahraničného štátneho vlastníctva a štátneho financovania na vnútornom trhu Komisia zistí pred koncom roka 2019, ako zaplniť existujúce medzery v práve EÚ.			
	V záujme ochrany pred potenciálne závažnými bezpečnostnými dôsledkami pre kritickú digitálnu infraštruktúru je potrebný spoločný prístup EÚ k bezpečnosti sietí 5G. Na začiatok vydá Európska komisia odporúčanie po zasadnutí Európskej rady.			
	S cieľom zistiť bezpečnostné riziká, ktoré predstavujú zahraničné investície do kritických aktív, technológií a infraštruktúry, a zvýšiť informovanosť o nich, by členské štáty mali zabezpečiť rýchle, úplné a účinné vykonávanie nariadenia o preverovaní priamych zahraničných investícií.			

Vysvetlivky: Odkaz na farby opatrení a záležitostí je uvedený v [prílohe VIII](#).

Záležitosti:

A) Presadzovanie hodnôt EÚ v súlade s tromi piliermi Organizácie Spojených národov (OSN), B) Zachovanie jednotnosti EÚ, C) Reciprocita na vyváženie vzťahu a rovnaké podmienky, D) Predchádzanie narúšajúcim účinkom na vnútorný trh EÚ, E) Udržateľný hospodársky rozvoj a dobrá správa vecí verejných, F) Boj proti zmene klímy a ochrana životného prostredia, G) Globálne hľadiská verejného zdravia, H) Prehĺbenie spolupráce v oblasti mieru a bezpečnosti, I) Podpora porozumenia a spolupráce v oblasti inovácií medzi kultúrami a J) Širší prístup k zahraničnej politike

Typ 1(*): G: všeobecné, S: špecifické.

Typ 2():** U: jednostranné, B: dvojstranné, C: Čína.

ZÁLEŽITOSTI	OPATRENIA						Riziká	Príležitosti
	Jednostranné opatrenia EÚ/Čína			Dvojstranné opatrenia EÚ – Čína				
	2016	2018	2019	2016	2018	2019		
A) Podpora hodnôt EÚ v súlade s tromi piliermi OSN	16.2 16.5 16.43	18.7		16.36 16.44		19.1	R.11	
B) Zachovať jednotnosť EÚ	16.3 16.41 16.42 16.46		19.9				R.2	
C) Reciprocita na vyvážený vzťah a rovnaké podmienky	16.11 16.14	18.14 18.17	19.7	16.1 16.12 16.13 16.16 16.17 16.19 16.20 16.34	18.3 18.9	19.5 19.6	R.5 R.8 R.13	O.5 O.10
D) Predchádzať narúšajúcim účinkom na vnútorný trh	16.15*		19.8				R.7 R.9	
E) Udržateľný hospodársky rozvoj a dobrá správa vecí verejných	16.4 16.10 18.6 18.10 18.11 18.12 18.13 18.15	18.1 18.5		16.21 16.22 16.24 16.27 16.32		19.4	R.14 R.15 R.16	O.2 O.3 O.4 O.6 O.7 O.8 O.9 O.11
F) Boj proti zmene klímy a ochrana životného prostredia		18.4		16.38 16.39		19.2	R.17	
G) Globálne hľadiská verejného zdravia				16.40				O.2
H) Prehĺbiť spoluprácu v oblasti mieru a bezpečnosti		18.2	19.10	16.25 16.26 16.28 16.29 16.30 16.31 16.35		19.3	R.1 R.4 R.12	
I) Podporovať porozumenie a spoluprácu medzi kultúrami		18.8		16.18 16.23 16.45				O.1 O.13
J) Širší prístup k zahraničnej politike	16.6 16.7 16.8 16.9 16.47	18.16		16.33 16.37			R.3	O.12

VYSVETLIVKY: Všeobecné: XX.X Špecifické: XX.X Lehoty: XX.X Jednostranné opatrenia Číny: XX.X (Špecifické: XX.X*)

Akronymy a skratky

ADB: Ázijská rozvojová banka (*Asian Development Bank*)

AIIB: Ázijská banka pre investície do infraštruktúry (*Asian Infrastructure Investment Bank*)

AMPR: výročná správa o riadení a výkonnosti (*Annual Management and Performance Report*)

BiIT: bilaterálna investičná zmluva (*Bilateral Investment Treaty*)

BRI: iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta (*Belt and Road Initiative*)

CAI: všeobecná dohoda o investíciách (*Comprehensive Agreement on Investment*)

CEEC: krajiny strednej a východnej Európy (*Central and Eastern European Countries*)

COSO: Výbor sponzorských organizácií komisie Treadway (*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*)

COVID-19: ochorenie spôsobené koronavírusom, ktorý sa objavil v roku 2019

CWP: pracovný program Komisie (*Commission Work Programme*)

DPH: daň z pridanej hodnoty

EBOR: Európska banka pre obnovu a rozvoj

ECB: Európska centrálna banka

EIF: Európsky investičný fond

EK: Európska komisia

EPRS: Výskumná služba Európskeho parlamentu (*European Parliamentary Research Service*)

ESVČ: Európska služba pre vonkajšiu činnosť

EÚ: Európska únia

FTA: dohoda o voľnom obchode (*Free Trade Agreement*)

G20: medzinárodné fórum pre vlády a centrálny banky z 19 krajín a EÚ

GMF: Nemecký Marshallov fond (*German Marshall Fund*)

- GPA:** dohoda o vládnom obstarávaní (*Agreement on Government Procurement*)
- GR:** generálne riaditeľstvo
- HDP:** hrubý domáci produkt
- IFI:** medzinárodná finančná inštitúcia (*International Financial Institution*)
- IKT:** informačné a komunikačné technológie
- IP:** duševné vlastníctvo (*Intellectual Property*)
- JRC:** Spoločné výskumné centrum (*Joint Research Centre*)
- MERICs:** Inštitút Mercator pre čínske štúdie (*Mercator Institute for China Studies*)
- MIC 2025:** Made in China 2025 (stratégia)
- MMF:** Medzinárodný menový fond
- MoP:** memorandum o porozumení
- OECD:** Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (*Organisation for Economic Cooperation and Development*)
- OSID:** Organizácia pre spoluprácu železníc (*Organization for Cooperation of Railways*)
- OSN:** Organizácia Spojených národov
- OTIF:** Medzivládna organizácia pre medzinárodnú železničnú dopravu (*Organization for Internal Carriage by Rail*)
- PHEIC:** ohrozenie verejného zdravia medzinárodného významu (*Public Health Emergency of International Concerns*)
- PI:** portfóliové investície
- PZI:** priame zahraničné investície
- RPR:** ročný plán riadenia
- SOE:** štátom vlastnený podnik (*State-Owned Enterprise*)
- SPV:** účelovo vytvorený subjekt (*Special Purpose Entity*)
- TEN-T:** transeurópske siete (*Trans-European Networks*)

UNECE: Európska hospodárska komisia OSN (*United Nations Economic Commission for Europe*)

USA: Spojené štáty americké

VFR: viacročný finančný rámec

VP/PK: Vysoký predstaviteľ/vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (a podpredseda/podpredsedníčka Európskej komisie)

VSČ: výročná správa o činnosti

WHO: Svetová zdravotnícka organizácia (*World Health Organization*)

WTO: Svetová obchodná organizácia (*World Trade Organization*)

Slovník

Databáza zahraničného vlastníctva JRC EK: Databáza Komisie obsahujúca aktíva spoločností kontrolovaných zahraničnými vlastníkmi a investície subjektov mimo EÚ v kľúčových odvetviach.

Dodávateľský reťazec: Systém organizácií, ľudí, činností, informácií a zdrojov zapojených do produkcie výrobkov alebo služieb a do ich poskytovania zákazníkom.

Dohoda o vládnom obstarávaní (GPA): Dohoda medzi 19 členmi WTO vrátane EÚ o vzájomnom otvorení svojich trhov vládneho obstarávania.

Finančný nástroj: Finančná podpora v podobe kapitálových alebo kvázi kapitálových investícií, úverov alebo záruk či iných nástrojov na zdieľanie rizika.

Hospodársky koridor: Siete infraštruktúry prepojené cez medzinárodné hranice s cieľom uľahčiť obchod a stimulovať hospodársky rozvoj.

Hrubý domáci produkt (HDP): Štandardná miera bohatstva krajiny založená na celkovej hodnote tovarov a služieb vyprodukovaných v tejto krajine (zvyčajne počas jedného roka).

Index regulačných obmedzení PZI: Ukazovateľ OECD merajúci reštrikcie uplatňované OECD a krajinami G20 voči priamym zahraničným investíciám.

Iniciatíva Jedno pásmo, jedna cesta (BRI): Čínska investičná stratégia zameraná na infraštruktúru prepojenosti, spustená v roku 2013 s cieľom zvýšiť vplyv krajiny v zahraničí.

Kolaterál: Aktíva, ktoré sa berú ako poistka alebo zábezpeka pri poskytovaní úveru, a v prípade platobnej neschopnosti prepadajú.

Made in China 2025 (MIC 2025): Čínska priemyselná stratégia spustená v roku 2015, zameraná na tovary s vysokou pridanou hodnotou na vývoz aj na domácu spotrebu.

Memorandum o porozumení (MoP): Dohoda medzi dvomi alebo viacerými stranami o spolupráci na konkrétnej záležitosti, bez prijatia právneho záväzku.

Preverovanie priamych zahraničných investícií: Hodnotenie, či priama investícia môže negatívne vplyvať na krajinu, v ktorej sa investícia vykoná.

Priame zahraničné investície (PZI): Investor so sídlom v jednej ekonomike priamo alebo nepriamo vlastní 10 % alebo viac hlasovacích práv v podniku v inej ekonomike.

Rámec spolupráce 17 + 1: Fórum spolupráce medzi Čínou a 17 krajinami strednej a východnej Európy. Zahŕňa to 12 členských štátov EÚ.

Spoločný podnik: Dva alebo viac podnikov, ktoré spájajú zdroje na dosiahnutie konkrétnych obchodných cieľov, pričom si zachovávajú svoje oddelené identity.

Štátom riadená investičná stratégia Číny: Súčasná čínska politika, ktorá podporuje a finančne motivuje súkromné spoločnosti a štátom vlastnené podniky, aby investovali v zahraničí.

Štátom vlastnený podnik: Subjekt vykonávajúci podnikateľskú činnosť, nad ktorým má výraznú kontrolu štát prostredníctvom úplného alebo rozhodujúceho vlastníctva.

Účelovo vytvorený subjekt: Právnická osoba vytvorená na konkrétne a/alebo dočasné ciele.

Zariadenia 5G: Technologický štandard piatej generácie pre mobilné siete.

Tím EDA

Preskúmanie Európskeho dvora audítorov s názvom Reakcia EÚ na štátom riadenú investičnú stratégiu Číny poskytuje prehľad investičnej stratégie Číny a zostavuje zoznam výziev, ktoré táto stratégia predstavuje pre inštitúcie EÚ a členské štáty.

Túto správu prijala komora V – Financovanie a správa Únie, ktorej predsedá člen Dvora audítorov Tony Murphy (predsedajúci komory). Úlohu riadila členka Dvora audítorov Annemie Turtelboom, s podporou, ktorú poskytli vedúca kabinetu Florence Fornaroli a atašé kabinetu Celil Ishik, hlavný manažér a vedúci úlohy Alberto Gasperoni a audítori Jussi Bright, Thomas af Hällström, Manja Ernst a Lara Connaughton.

V dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 a prísnych karanténnych podmienok nebolo možné vyhotoviť fotografiu audítorského tímu.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2020.

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí Európskeho dvora audítorov č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha [licencii Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). To znamená, že opakované použitie je povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Používateľ nesmie skresliť pôvodný význam či myšlienku dokumentov. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, používateľ je povinný získať dodatočné povolenie. Ak je súhlas udelený, ruší sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv:

Ilustrácia 4: © Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), 2018.

Ilustrácia 10, mapa: © [OpenStreetMap contributors](#) s licenciou Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 license (CC BY-SA).

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy, a používateľovi sa na ne licencia neposkytuje.

V súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa uvádzajú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga Európskeho dvora audítorov

Logo Európskeho dvora audítorov sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 43981

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors



**EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV**